

309334 | పత్రిక దినము | ప క టిం ప (బడును

VOL. 4. } ఛెన్నై పట్టణము 1918 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 27 వ తేది బుధవారము } No. 273
సంపుటము. ౪. } పింగళ నామ సంవత్సర మాఘ మాస బహుళ ద్వితియ ౨. } సంచిక ౨౭౩

అమృతసంజీవి లేహ్యము,

అయఃకాంత చూరము.

ఈ లేహ్యము, చూరము అనుభవజ్ఞులచే శుద్ధ పరమాలిక
లతో తయారుచేయబడినది. ఈ లేహ్యము, చూరములచే నర్వ
విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యా
ధులు నివారణ కాగలదు. ప్రపంచమున
గుఱుసంబంధమైన నెక నోయిదులచే
యెందరు బాధ నొందుచుండలేదు. అట్టివారి కిది దేవతాహాసనాదము.
దీనిని సేవించిన రక్తము శుద్ధి పై, పుష్టి
నిచ్చి నరములకు పటుత్వమును కలుగ
జేయుటలో మేటియైనది.

దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు, అందరను వాడవచ్చును. (586)
48 దినములు సేవించు లేహ్యము, ద్రావకముగల నెట్టు 2-8-0
24 దినములు సేవించగల నెట్టు 1-12-0
1 నెట్టుకు పోస్టేజి 0-4-0. 2 నెట్టు కొనవారలకు పోస్టేజి
ఇనాం. చిరునామ:— లేహ్యము డిపో,
నెం. 6. వేంకటేశమేస్త్రి, వీధి, సామకూరు పేట, మదరాసు.

Gonozone or Gonorrhoea Mixture

A safe and reliable remedy for urethral discharges. This reliable remedy is the combination of several efficacious and harmless valuable medicines, which exercise a beneficial action on the urinary organs in gradually restoring them to their normal and healthy condition. It destroys the disease germs and prevents the further increase and spread of the disease. It relieves pain, inflammation and burning sensation and stops the discharge in a week. The regular use of this mixture for some time effectually cures all long-standing and acute forms of gonorrhoea and gleet.
BOTTLE RS. 2-3-0. By V. P. RS. 2-12-0
The services of a Registered Medical Practitioner and experienced Medical Officer are available on payment of his fees from 8 to 10 A. M. daily. 1081
Please write legibly giving your full address.
A. H. Solomon & Co., (Dept-A W)
No. 29, Thana St. Chintadripet, MADRAS.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమమృతము.
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనొప్పుల మాన్పును.
శిశువుల నొప్పుల కార
దోలును. వాముపు
పోట్ల పోగొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండదగినది.
వనమూలికలచే హింసా దేశమును
తయారుచేయుటకు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రేరికోట్టు, బొంబాయి,
6, కంబెల్లీ వీధి, మద్రాసు

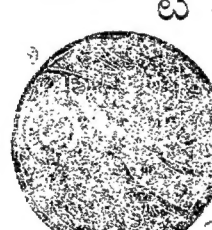

తమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును
“ఎలెక్ట్రా” వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.
సరియైన కాలములో తమ సంకేతికస్థలములకు పోగలరు.

“ఎలెక్ట్రా”

(1049)

ఎలెక్ట్రా లివరు నడక
చాల దివ్యముగనుండును.
గడియారములయొక్క కేంద్రమైన
పరికరములతో చేయబడినది.

బెర్న్ లో 1914 సం॥న జరిగిన
వాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గృహితు
స్వీసు ఎలెక్ట్రా వాచికి గొప్ప బహుమతి
(గృహం క్రిక్కు) ఒకంబడినది.
గొప్ప బహుమానము.

గ్వా లెట్ కం వె సి, స్విస్ మే డు.
సమృద్ధమైన గడియారములు. చౌక ధరలు. పలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతివోటున దొరకును.
ఏడొట్టు: జి. ఇ. సంవత్సరశెట్టి అందుకో, ఎస్.ప్లనేడు, మదరాసు.

లేలుమందు

వెల సీసా 1-కి 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.
లేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధ గలదు.
లేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించును.
బాధ నరముల వెంట పెద్దనరము
దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును
కుట్టినవోటును బండపాగునటుల
చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావకము
ననేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల
ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.
చెడవండుటకు గాను రబ్బరుబిరడాగల సీసాలో పోయబడినది.
కుట్టినవోటు కొంచెము మందుపోసిన బాధ మాయమగును
మందున గలిగియున్న తామ బాధపడక నితరులకు
పుణ్యము గట్టాకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.
ఈ లేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి
కాశ్యోతనుఖము నొసంగును. 219
అశోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును.
ప్రస్తుతము శాక భిక్షాచారము అను పుస్తకమునకు
ద్రావిన తపాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము.
వైద్యశాస్త్ర మునీశ్వర గోవింద్,
ఆరింకనిగ్రామ కౌమధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

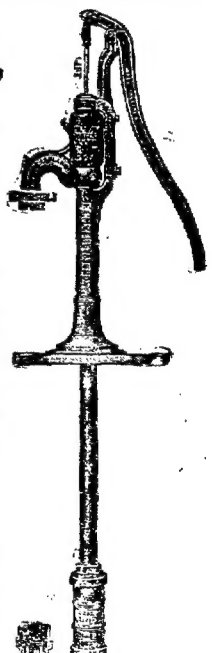
ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యొ దాండ్ర మహాజనసభలయందలి
సన్మాన సంఘాధ్యక్షులు, సభాధ్యక్షులు, యువస్వామ
ములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు.
వెల రూ॥ 1-8-0. పోస్టేజి వేటు
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తింబుకెట్టివీధి,
మదరాసు.

K. B. JOSHI & Co,

32, Hornby Road Fort,
BOMBAY.
LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (537)

ALSO
Hand Pumps for very deeps wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

కావలెను.

మదనపల్లె తాలూకాబోర్డు సంబంధించిన హైయర్
(గేరు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలలో) ఎరిమిదవతరగతివరకు బో
ధించుటకు మోగ్యతగల అంగ్లేసు తెలుగు భాషా తెలిసినట్టి
ఉపాధ్యాయులు కావలెను. వెల 1 కి తీసుకు 20, రు 15
యివ్వబడును. దరఖాస్తులకు యీ క్రింది నిబంధననను
1918 సం॥ రము మార్చి 15 వ తారీఖునాగా పంపు
కొనవలెను.
మదనపల్లె తాలూకాబోర్డు } ఎన్. పట్టాభి నామాగావు
21-2-1918 } (వెసి డెంటు.

అమృతమునకు త్వరలో రానున్నవి.
గ్లాజేలేని ప్రింటింగు కాగితములు 9, 10, 12, 14, 16 పానుల
డిమ్మి, గ్లాజేలేని వెయింటింగు కాగితములు డెబుల్ గాను 82,
86 పానులది కాపలినవారు రూ॥ 100 కు, రూ॥ 10 లు
అద్యాప్తు చెల్లించి అద్దర్ల రిజిస్టరు చేయించుకొనవలయును.
బజారులో నుండు తక్కువధరల ప్రకారము అమ్ముచుండును.
(1003) ఎన్. పి. సారథి అందుకో, మద్రాసు.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, ౫౫, ఆచార్యశాస్త్రి, జి.టి. నువరాజు

ఆంధ్రపత్రిక

1918 సం॥ ఫిబ్రవరినెల 27-వ తేది

బుధవారము.

హేతుజ్ఞానమా?

మరభిప్రాయమా?

(1)

సామ్రాజ్య శాసననిర్మాణసభలో భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర తీర్మానమును ప్రతిఘటించుటకు ప్రజా ప్రతినిధులను పురికొల్పినది అవిద్యయే యని స్పష్టమగుచున్నది. దూరమాలోచించిన వారి కెల్లరకును ప్రజాప్రతినిధులు దుర్భమకు లోనయిన కరతలామలక మయినది. ఆంధ్రోద్యమ సందేశ రహస్యమును కొంతవర కయినను గ్రహించిన మహారాష్ట్రకు ప్రజాప్రతినిధుల యుపన్యాసములు పహాసాస్పదములుగ దోచినవి. మహారాష్ట్ర దేశమున విశేషవ్యాప్తి గల కేసరిపత్రిక మహారాష్ట్ర యభిప్రాయమును సువ్యక్తీకరించినది. ఆ పత్రికా సంపాదకులచే నాంగ్లభాషలో ప్రచురింపబడు మహారాష్ట్ర పత్రిక యీ వారమున శర్మగారి తీర్మాన ప్రసంగము గూర్చి దీర్ఘ సంపాదకీయవ్యాసమును ప్రచురించినది. అందు రాష్ట్ర సిద్ధాంతమున కామోదము వెలుపుటయేగాక, ప్రజాప్రతినిధుల ప్రసంగ మొంత నిరాధారమో దృక్పక్షార్థము గావించినది. ఇంతటితో నాగలేదు. సర్వేంటు ఆఫ్ ఇండియా పత్రికలో పరాంజితైగారు రాష్ట్రనిర్మాణము గూర్చి చెలిపిన హేత్యుభాసమును చక్కగ వెల్లడిజేసినది. ఇట్టి సందర్భతరుణమున, రాష్ట్ర సిద్ధాంతము విషయమై యత్యుత్సాహమును గనబరచి ఆంధ్రులకు తేయూత నొసగిన, లోకమాన్యతీర్థ, కేలూరుగార్లెర వాదనములకు బాతులనుటకు సందియములేదు. వీరి సాహాయ్యమువలన మహారాష్ట్రలో రాష్ట్రవాంఛ యితీతయించి తీరును. ఆంధ్రులును, మహారాష్ట్రులును చేతుల గలిపి, హిందూ దేశోద్ధరణమునకయి కృషి సలుపుటకు నూతనావకాశ మేర్పడినది.

ఆస్సాసియేటుకు వార్తాసంఘమువారు జన్నాగారి వివరీతపు దూషణ ప్రసంగమును గూర్చి వార్త నంకగ, నిట్టి వైచిత్ర్యము జరిగి యుండు వాయని ఎల్లరకును సందియము పొడగట్టెను. శర్మగారు గావించిన ఘోరమహాపరాధ మెద్దియు గను బడక బోయెను. శత్రువులమీద నైనను నిట్టి వధువవాక్యములను ప్రయోగించుట యసామాన్యము. ఇట్టి యాశ్చర్య భావమే, మహారాష్ట్ర పత్రికాధికారిని సహజముగ గలిగినది. వీరు నిజ నైర్మాణము వచ్చువరకును వేదియుండిరి. కాని జన్నాగారి వివరీత ప్రసంగము సత్యమే యని ధ్రువపడెను. రెండుమారులు జన్నాగారు శర్మగారిని గూర్చి యీ క్రిందివిధముగ పరుషవాక్యములు బలిపిరి.

"శర్మగారి తీర్మాన ముపపాదించుటకు ముఖ్య కారణము, తన రాష్ట్రములో ప్రజామోదము జడ యుట యని స్పష్టమగుచున్నది..... శర్మగారి తీర్మాన ముపపాదించుటకు ఆంధ్రదేశములో లోకప్రీతి బడయుట దక్క, చేరుకారణము నాకు గన్పట్టుటలేదు. అట్టి కార్యమును చేయు గర్హించు

చున్నాను. ఈసభలో నట్టికార్యమునకు తావిచ్చుటకు వీలులేదని నేను నొక్క పలుకుచున్నాను."

ఇంతటి యాగ్రహమును పురికొల్పిన తీర్మాన మేది యని మహారాష్ట్ర పత్రిక యడుగుచున్నది. తీర్మానములోని ప్రథమ భాగము స్వపరిపాలనా సౌష్ఠ్యమునకై అవసరమగుచోట్ల రాష్ట్ర పునర్నిర్మాణము గావలయునని గోరుచున్నది. రెండవ భాగము, ఏభాష మాటలాడువా రైనను అధిక సంఖ్యాకులుగనుండి అట్టి మార్చవలసిన మని గోరుచో రాష్ట్రనిర్మాణమునకు గడంగవలయునని, వెలుపుచున్నది. ఈ తీర్మానమున బలవంత మెద్దియను లేదు. రాష్ట్రనిర్మాణ మవసరమని భాషాప్రజలు గోరుచున్నప్పుడు, అట్టి కార్యమునకు బూచుట వలన గలుగు నష్ట మెద్దియు గాన్పించదు. శాసననిర్మాణ సభలో ప్రజాప్రతినిధులకు గలిగిన భీతిని మహారాష్ట్ర పత్రిక చక్కగ వర్ణించినది. వీ రందరును, రాజకీయ సంస్కరణములు త్వరలో నొడిలో బడునని గంపెదాశతో నుండిరి. వీరి విశ్వాసమునకు చలనము లేదు. అందువలననే గాబోలు, కాంగ్రెసు ప్రముఖులు కాంగ్రెసు రాయబార మిపుడవసరములేదని తీర్మానించిరి. అట్టి స్థితిలో రాష్ట్రసమస్యనుగూడ నదుము దెచ్చిపెట్టినచో నొడిలో బడు ఫలము జాలి పోవునేమో యని వీరికి భయముగలిగినది. దీనికి తోడు కర్పిసుగారు స్వల్పరాష్ట్రనిర్మాణ మవసరమని చెలిపియుండిరి. కర్పిసుగారు పరిపాలనావిభాగ పద్ధతిని సూచించియుండిరి. ఆవిషయమై తీవ్ర విమర్శము హిందూ దేశమున దంతలును వెలురడి యుండెను. అందుచే సర్వజనదూషితుడగు కర్పిసుగారి సిద్ధాంతమునకును శర్మగారి సిద్ధాంతమునకును చేరిక యుండె నని ప్రజాప్రతినిధులు విశ్వసించిరి. కాని కర్పిసుగారి సిద్ధాంతమునకును శర్మగారి సిద్ధాంతమునకును గల ప్రధానవిభేదమును గనిపెట్టలేకబోయిరి. కర్పిసుగారి సిద్ధాంతమున బలవంతముగలదు. శర్మగారు నిర్బంధమునకు జోటివ్వలేదు. శర్మగారి రాష్ట్రము లిప్పుడున్న వాటికన్న విశేష మెక్కుడుగనుండవు. కర్పిసుగారు హిందూ దేశమును అనేకస్వల్పరాష్ట్రముల క్రింద విభజింపవలయునని చెలిపియుండిరి. అటులయ్యును లోకనియక్త సభ్యులు శర్మగారి సిద్ధాంత మొంతవరకు సత్యమో యోచించుటకైనను పసిబూసలేదు. ఎట్టిజీవన్మ్రము జూచి ఆబోతు బెడదినటుల, తీర్మానమును త్రోసివేయుదు, త్రోసివేయు డను ధ్వనులతో వీరు సభాభవనమును నింపివైచిరి.

శర్మగారు రాష్ట్రవిభాగము కొరకై స్వపరిపాలనాప్రదానము నాపియుండునని గోరలేదు. స్వపరిపాలన మేలెంచునపుడు, అట్టివిభాసము ప్రజాసామాన్యమునకు లాభకరముగ నుండునటుల వీలగు నేర్పాటులను సూచించిరి. ఎట్టి ఏర్పాటులు సాధ్యయోగ్యములో వాటి విషయమై విచారణ గావించవలయునని మాత్రమే గోరియుండిరి. ఈ ఓచారణ హిందూ దేశములో జరుగవచ్చును. స్వరాజ్యప్రదానమున కిదిభంగము గలిగింపనేరదు. కాని శాసననిర్మాణసభ్యులు దూరమాలోచింపక తొలుపాటు జూపిరి. మహారాష్ట్ర పత్రిక కొక్క విషయము విచిత్రముగ నున్నది. గౌరవనీయులగు కామినీ కుమారచందా, సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గార్లు వంగదేశమునకు సిక్ఖులు మండలమును కలుకవలయుననిగోరిరి. గౌరవనీయులగు పాశీగారు సింధురాష్ట్రమును పాంచాలదేశములో గలుపవలయుననిగోరిరి. గౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు సామ్రాజ్యము ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణమునకు మాత్రమధ్యంతరములేదనిరి. కాని వీరందరును శర్మగారి తీర్మానమునకు మాత్రము వ్యతిరేకముగ సమ్య

తులనిచ్చిరి. సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు ఈసమస్య విషయమై తమకెట్టి యాశ్చర్యపూరితమని చెప్పుచూ, ప్రజలను బలవంత పెట్టి రాష్ట్రముల నిర్మించుట సమంజసము గాదనిరి. శర్మగారిని నిర్బంధమువల దనిస్పష్టముగ చెప్పినను, బెనర్జీగారు తమ ధోరణిని మానలేదు. ఇటులనే, చర్చయందు శర్మగారు నుడువని సారాంశములపై సవనసరమును చర్చతో సభ్యులు కాలము గడిపినని మహారాష్ట్ర పత్రిక వ్రాయుచున్నది. శర్మగారి హేతువాదము క్లుప్తము, సువిదితము. ఆంగ్ల భాషాకోవిదులే ప్రజాప్రతినిధులుగ నెల్ల కాలముండునెడల, అట్టి పరిపాలన పరిపాలనాభాసనునుగాని, స్వపరిపాలనము గానేరదు. హేతుస్వపరిపాలనమున ప్రజ లెల్లరు శ్రద్ధవహించుటకై చేకబాషలలో పరిపాలనము జరుగుట అత్యవసరము. ఇందుకై భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణ మవసరమగుచున్నది. మహారాష్ట్ర పత్రిక చెలిపినటుల, చేకబాషలు నిమ్మ భాషలుగ నుండి, ప్రజా ప్రభోధమునకు సహకార మొసగుటలేదు. వీటికి అర్హులైన మొసగినగాని, దేశభక్త్య దయయు త్వరలో జేమూరనేరదు. గౌ. శాస్త్రిగారు గూడ "భాషావిభేదములు ప్రజాహిత జీవనపు స్వేచ్ఛాభివృద్ధి కాటంకము"లని యంగీకరించిరి. కాని రాష్ట్రములలో ప్రజాహితజీవనము ఘనీభవించిన కొలదిని, జాత్యభివృద్ధి సంతృప్త మగునని వీరి యభిప్రాయము. మహారాష్ట్ర పత్రిక యీ సిద్ధాంతము నంగీకరింపదు. మండల ప్రజావికాసము రాష్ట్రము వికాసమునకు తోడ్పడును. రాష్ట్రమువికాసము జాతీయవికాసమునకు దోడ్పడును. వీటికి తరస్పరతైరుధ్య మెద్దియను లేదు "శర్మగారి వాదము సహేతుకమయినది. ఈవాదమును విడువక, త్వరలో భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల విషయమై తిరిగి చర్చ కవకాశము గలుగునటుల ప్రయత్నింపవలయు"నని మహారాష్ట్ర పత్రిక శర్మగారిని హెచ్చరించుచున్నది. వేరొక చోట పరాంజితైగారి వాదమును విమర్శించు యీ పత్రిక యిటుల చెలిపినది.

"హిందూ భాషాప్రచారమున గాని, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంత వ్యాపకమున గాని మా కెద్దియు సహాయము గాన్పించుట లేదు. అందుకు బదులుగ ఈ సిద్ధాంతములు వ్యాపించిన కొలదిని, దేశమున కధికమగు శుభముచేయూరవని మా విశ్వాసము."

శర్మగారి తీర్మానము విఫలమయిన బిల్లుల మహారాష్ట్రులును, కన్నడులును నెక్కుడు పట్టుదల జూపుచున్నారు. ఆంధ్రులు, కన్నడులు, మహారాష్ట్రులు, ఓడ్రులు ప్రత్యేక రాష్ట్ర మవసరమని స్పష్టీకరించుచున్నారు. ఈ సంఘములవారు ఐక మత్యముతో రాష్ట్రాదర్శమునకు కృషి సలిపిన యెడల విజయము గాంచగలరు. పై నాల్గు భాషా సంఘములకును ప్రత్యేక రాష్ట్రము లవసరమని, తిరిగి శర్మగారే వేరొక తీర్మాన ముపపాదించుచో, అధ్యంతరములకు దా పుండదు. దేశ మన్ని భాగములనుండియు శర్మగారి తీర్మానమున కామోదము వెలువడినను, ఈనాల్గు భాషా సంఘములలో రాష్ట్రాభిమానము ఘనీభవించుటకై నిరంతరకృషి సలుపుట చంద్రనాయకుల ధర్మము. వీటియందు రాష్ట్రసంఘముల నేర్పటచి, ఆంధ్రనాయకులు కార్యసాఫల్యమునకై పట్టుదల జూపెదరా?

రాష్ట్రనిర్మాణము: కొన్ని ఏర్పాట్లు

శర్మగారి రాష్ట్రనిర్మాణము దేశమునందంతట నూతన సిద్ధాంతము విషయమై జిజ్ఞాసనులను కల్పించినది. కే. పి. బొనుగూరు రాష్ట్రనిర్మాణము గూర్చి ఆరవవార్షికమును ప్రచురించిరి. పాంచాల రాష్ట్రమునుండి సింధు, అంబాలా, కర్నూల్, ఢిల్లీ, గుర్గాను మండలముల దీసివైచి వేరొక రాష్ట్రమున గలిపి, పాంచాల దేశమునకు సింధురాష్ట్రమును జతజేర్చి పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రమునుండి పిపావరు, కోహట్, బన్నూ, డేరా ఇస్మాల్ ఖాను రాష్ట్రములను పేరు జేసి వాటిని పాంచాల రాష్ట్రమునకును జేర్చవలయునని వీరు నూచించిరి. సింధు రాష్ట్రమునకును బొంబాయి రాష్ట్రమునకును సహజానుబంధము లేకుండు. పాంచాల దేశమునకును సింధురాష్ట్రమునకును జాత్యనుబంధ మెక్కువ. పాంచాల దేశపు వాణిజ్యము సింధురాష్ట్రపు సముద్రము మీదుగానే వెలువడవలయును. కరాచీ కట్టణమే పాంచాలమునకు సమీప నౌకాశ్రయము. సింధునది పాంచాలము గుండ ప్రవహించి సింధురాష్ట్రముమీదుగా సముద్రమున ప్రవేశించును. సింధు రాష్ట్రమునకును లాహోరు కట్టణమునకును, బొంబాయికిని సింధు మండలమునకున్న నెక్కుడు దూరములేదు. అంతియగాక సింధు రాష్ట్రములు బొంబాయికి వెనుకటకు సముద్రమే దగ్గర మార్గము గాని సరాసరి రైలుమార్గము గూడ లేదు. ప్రజాభిప్రాయము గనుగొనినచో, సింధుదేశములు బొంబాయి కన్న లాహోరుకట్టణముతో సంబంధము గలిగి యుండుట కత్యుత్తమముతో సహజమైనదని, బొనుగూరు పాదపురుషులు, పిపావరు, కోహట్, బన్నూ, డేరా ఇస్మాల్ ఖాను జిల్లాలు ఏదేని వత్సరములనుండియు నాంగ్ల పరిపాలనను క్రింద పరిపాలించబడుచున్నవి. సహజరాష్ట్రపరిపాలనను కన్న నెక్కుడు నాగరిక పరిపాలన మనుభవించుటకే మండలము లర్హత జెందియున్నవి. అందుచే వీటిని పాంచాలరాష్ట్రమున జేర్చుట యవసరమని బొనుగూరు వాదము. పనునైడువత్సరముల క్రిందట జన్మించిన ప్రభువుగారిచే నీ రాష్ట్రములు పాంచాల దేశమునుండి పేరు గావించబడెను. ఇట్టి యేర్పాట్లతో పాంచాలరాష్ట్రపు పునర్నిర్మాణము జరిగెనని, పాంచాలదేశ విస్తీర్ణత యతిశయించి, దానిని గవర్నరు పరిపాలనము క్రింద నుంచుటకు వీలు గలుగును. అట్టి ఏర్పాట్లతో సరిహద్దు రాష్ట్రములను రెండిని దీసివైచి పశ్చిమోత్తర రాష్ట్రమును బ్రిటిషు బెలుచిఫాను దేశమును గలిపి ఏకరాష్ట్రము గావించవచ్చునని, బొనుగూరు వాదించుచున్నారు.

ఈ ఏర్పాట్లు లెంతవర కామూర్తజలకు సంబంధించినవి, గ్రహించుటకు తగిన సాధనములు ప్రస్తుతము మా యెదుట లేవున్నవి. బొనుగూరు మీరట్ పురవాసులగు చే నాటికివిషయమై యనుభవజ్ఞుల మధికముగ గలదనుటకు సందియములేదు. హిందూదేశమున ఏయేరాష్ట్రములు రాష్ట్రపునర్నిర్మాణము వాంఛించుచున్నను, ఆంధ్ర నాయకులు వారి కోర్కెకు గల కారణముల సరయ వలయును. ఆకోర్కెకు సరియగు నాధారముల గలవేమో గనుగొన వలయును. వారికి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రనిర్మాణవశ్యకత బోధింపవలెను. ఆంధ్రోద్యమ సందేశము నువారలకుచాటి వారిని మననంకకు ద్రిప్పువలెను. ఈ కార్యము సంతోచుకుగ సాధించిన, ఆంధ్రోద్యమసందేశ మంతటి సత్వరఫలితముల నొసగుట నిశ్చయము.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతము

శర్మగారి తీర్మానము: మహారాజాధిపతి కాభిప్రాయము

ప్రజాభిప్రాయములు

సామ్రాజ్యకావన సభలో భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర తీర్మానముపై జరిగిన చర్చసందర్భమున శా॥ రావుబహదూర్ బి. ఎస్. శర్మగారిభావములు శా॥ జిన్నా గారితదివ్యముగా ఆర్థమచేసికొనినవి చెప్పబడినవి పోల్చుట మేముకష్టములేదు. కాని ఇప్పుడు ఇండియాగ తెల్పు మాటవచ్చినది. ఆరేపాల్పవాస్తవమేమనియు, ఆవాక్యములు జిన్నా గారిచే జెప్పబడినవియు ప్రత్యక్షముగా చూడగల్గుట మాకు చింతగల్గించినది.

“శర్మగారు తమ రాష్ట్రమునకు కొంత ప్రజామోదమును బడయుటకే ఈ తీర్మానమును ప్రవేశజేర్చిన ప్రత్యక్షముగ బెలియుచున్నది. సభలో నందరికీ నిష్ట ప్రత్యక్షముగ బెలియుచున్నదని నా యభిప్రాయము” నీ జిన్నా గారు నడిపిరి. ఇంకొక సందర్భమునందు “శర్మగారు తమ దేశమును ఆంధ్రదేశమునందు కొంత ప్రజామోదమును ఆభిమానమును బడయుట కిట్లు చేసినను కారణమే నాకు తెల్పుచున్నది. ఆట్టి చర్చకు నేను సహించును. అట్టిచర్చ యీసభలో నంగీకరింపబడనూడదు” నీ జిన్నా గారనిరి. అంతగట్టిగా తమ భావమును వెల్లడింప గలిగితిమని జిన్నా గారు తమ తాము మెచ్చుకొనబాలరు గాన వారి వాక్యములను మేము విమర్శింపము.

జిన్నా గారి కీవిధితీర్మానములను గలిగించిన తీర్మాన మిట్లుగలదు “(అ) బ్రిటిషు హిందూదేశమునందు స్వతంత్ర పాలనాప్రతిష్ఠాపనలకు విజయవంతము చేయుటకు అవసరమగు చోట్ల రాష్ట్రములను పునర్విభజనము జేయవలయుననియు, (ఆ) ఎచ్చటనున్న, ముఖ్యముగ ఆధికజనసంఖ్య గలిగి, ఆజములు ఏకభాష నే మాట్లాడుచు నుండుచోట్ల ప్రజలు కోరచో భాషాప్రయుక్త విభాగమున రాష్ట్రవిభజనమును గావించవలెననియు ఈసభవారు గవర్నరు జనరలుగారికి సిఫార్సుచేయుచున్నారు.” తీర్మానము సభవారిచే త్రోసివేయబడింది. సభ్యులలోన నేరకులు ఈ తీర్మానము నంగీకరింపజేసి లేదని తోచవచ్చును. ప్రస్తుతము హిందూదేశ ప్రముఖులు రాజోవు సంస్కరణముల విషయమై అత్యంతతీవ్రతతో నుండి శర్మగారు దుపాదించిన తీర్మానమువంటి దుపాదించుమునెడ ఏమికలేయున్నారు. ప్రజలు వెనుకాడకునలె దలచుచున్న కర్మను సంస్కరణములు సక్రమమున రాష్ట్రము పద్ధతులపై స్వతంత్రపాలనము ఫలింపగలుగునట్లు దేశమును, సాంప్రదాయ, చరిత్రా జాతి, భాషాభిజ్ఞముల ననుసరించి రాష్ట్రములుగా విభజింపవలయునని విధించుచున్నది. ప్రజలకు స్వతంత్రపాలనా

బాప్టిస్టాగారి కృషి

పారిశ్రామికులలో బాప్టిస్టాగారు నెలివినకృషి ప్రశంసార్హము. ఇంగ్లండునందలి హైందవ స్వరాజ్య సమితియొక్క కార్యదర్శి యగు జాకాన్సన్ గారు బాప్టిస్టాగారి కిటులప్రాసించుచుండిరి.

“లాంకమైదు. సంఘములు మీ పర్యటనముచే, అత్యంతసంతోషిని జెందినవి. స్వరాష్ట్రోద్యమమునకు మీరు మహావకారము గావించిరి. లేబరు మహాసభవారు స్వరాజ్య తీర్మానము నామోదించెదరని లాన్సుడరీగారితో నే నేకీభవించుచున్నాను.”

వీ రూహించినటుల లేబరు మహాసభ స్వరాజ్యతీర్మానము నామోదించినది. బాప్టిస్టాగారి కృషి సఫలమయినది. కాని కాంగ్రెసు నాయకులు బాప్టిస్టాగారికి తోడ్పడుటకు వెనుదీయుచున్నారు. ఇండియను పేట్రీమట్టు పత్రిక వ్రాసినటుల “వెంటనే కాంగ్రెసు రాష్ట్రవిభాగము వెడలవలయును. సంస్కరణవిభాగము ప్రచురింపబడు సమయమున రాయబార మాంగ్లదేశమునందుండవలయును. దానివిషయమై గావించబడు విమర్శనముల కన్నిటికిని తగు సమాధానమును వెంటనే చెప్పవలయును.” కాంగ్రెసు నాయకు లెప్పుడు మేల్కొనెదరు?

విభాగము నొసగుటకు చేయబడు ప్రభుసంస్కరణమునకు ముందు ఈరాష్ట్రవిభజనము జరుగవలె నని కర్మనుగారి యభిప్రాయము. శర్మగారు తీర్మానము కర్మను విభాగమునలె నుండవచ్చును; కర్మనుగారి ప్రతిపాదనగట్లుచేసి వారి రాష్ట్ర విభజన సిద్ధాంతమును నంగీకరింపబడుటచే దుఃఖమున్నది.

తీర్మానము కావనసభవారిచే నంగీకరింపబడినచో, ఆ విభాగములను వెడలజేర్చు గలుగగలనను వాదమునమేము నమ్ముము. తమ నూతనమును సక్రమముగా దిలకించినచో, నది రాజోవుసంస్కరణముల కేనిభమును అర్థమైనది శర్మగారు స్పష్టముగ చెప్పిరి. “హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారియందు నేయే యధికారములు స్థిరముగ నుండవలయునో, కావనసభ నేరీతిగా నేర్పజువలయునో, ఎంతవఱకు ఆధికారమును ప్రజాప్రతినిధుల కొనగవచ్చునో, రాష్ట్రమున కావనసభాసభ్యుల నేరీతి నెన్నుకొనవలయునో, కావనసభలం దెందలు సభ్యులుండవలెనో, పరిపాలనా విషయమునందుకు, ఆధిక కావనవిషయములందుకు ప్రజాప్రతినిధులకెంత యధికార మియవలెనో, మున్నగు ప్రశ్నలకు ను ఈ తీర్మాన విషయ మునకు నేమియు సంబంధములేదు. ప్రభుత్వమువారికి బంగాళీరాష్ట్రపు అనుభవము విశేషముగా గలదు గాన ఈతీర్మానమునెడ ప్రభుత్వమువారికి గల ముఖ్యమున నేను గ్రహింపగలను. కాని నా తీర్మానమునందు ప్రజలందఱుగూని లేక వారిలో నధిక సంఖ్యాకులు గాని సహజమైనవలెనని నేను మనవిచేసితిని గాన అట్టిభయము ప్రభుత్వమువారికి కలదు. రాష్ట్రపునర్నిర్మాణ విషయమున, రాష్ట్రములగు క్రొత్త యేర్పాట్లను జేయు విషయమును అత్యంతశక్యములయెను. సమస్య ఒకసంఘమునకు వదలివేయుటకు నేను నూచించుచున్నాను. సంస్కరణ విభాగము ననుసరించి యేర్పాట్లుకావలసి క్రొత్త ఎన్నిక దారులు తాము ప్రాతినిధ్యము వహించు ప్రజల యభిప్రాయములను ప్రజల తరపున వ్యక్తపఱుప గలుగుదురు.”

రాజోవు సంస్కరణములయాలమున ప్రజలకు మంచి ప్రయోజనము గలుగునట్లు చేయుటకు రాష్ట్రపునర్విభజనము నేర్పించు విషయమునుగూర్చి విచారణ జరిగింపవలయునని యే శర్మగారి నూతనముని తేలికది. ఆధికారవర్గము వారి నుండి ప్రజలపరముచేయబడు అధికారపరిమితి విషయమును గూర్చిన నూతనము పరిపాలకులచేయించింపబడుచున్నది. ఈ నూతనలింగన సామ్రాజ్య పరిపాలకుల యోచనముననే యుండగా, హిందూదేశమునందు రాష్ట్రపునర్విభజనము గావించు విషయమునుగూర్చి విచారించుటకు హిందూదేశమున నొక ప్రత్యేకసంఘము నేర్పజువలెనని శర్మగారు కోరుచున్నారు. ఈ విచారమున రాజోవు సంస్కరణముల కేమియు భంగము గలుగరాదు. ఈవిచారణ ద్వితియంగణ్యముగా నుండవలెను. భారతకాతీయ మహాసభవారు గత దిశింబలలో నామోదించిన స్వరాజ్య తీర్మానము ననుసరించి హిందూదేశమునకు దిగు స్వరాజ్యమును బడయు విషయమే ప్రథమగణ్యముగా నుండవలెను. రాజకీయ సంస్కరణము లయలలోకిని వచ్చిన తరువాత, క్రొత్త పద్ధతులపై ఎన్నిక దారులు నిర్ణయింపబడి వారు పను లారంభించిన తరువాత గూడ ఈవిచారణ జరుగుచుండుటకు శర్మగారు రంగీకరించిరి. ఈ క్రొత్త ఎన్నిక దారులకు రాష్ట్రపునర్నిర్మాణవిచారక సంఘమువారి నివేదికము సమర్పింపబడును. హిందూదేశమునందు కొంతకాలమున, స్వరాజ్యము సఫలమగునలెను శర్మగారి సహసభ్యులు తమలో దాము మనస్ఫూర్ణ మునియుండగోరుము శర్మగారి కన్యాము మొనరించిరి. ప్రజలందఱును భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర నిర్మాణ విషయమున తాము జేయగలుగు ప్రయత్నములు సఫలములైనను, కావచ్చును, స్వరాజ్య కార్యకర్త అయితి హృదయముల నాటుకొనియున్నది సభ్యులలో కొంచెము నూచించుచున్నచో, పట్టియనస్తాపకారమును గలుగకుండుననియు.

బంగాళముండి ము అ స్వముండి ము ఎన్నిక కా మిగిలువారందఱు, సుకేంద్ర - ధ దేశకర్తా స్థితి నుండవలయును బం - శ రాష్ట్రమున జేవలయుననియు, పంజాబు నుండివచ్చిన యెగిరు సింధురాష్ట్రమున బంజాబునందు జేవలయుననియు, శాస్త్రిగారు ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రమును

నిర్మించవలయుననియు చెప్పిరి, కాని అందఱును, తీర్మానమునకు కృతీకముగా వోటునిచ్చిరి. దేశస్థి గారు తర్కగారి తీర్మానము నందలి సిద్ధాంతము నంగీకరించిరి. స్వపరిపాలనా విధానము సాధకమగుటకు భాషాప్రయుక్తవిధమున రాష్ట్రములను మూలకేంద్రమున వలె నను సుతరమున గల తీర్మాన భాగమునకు నాకు సానుభూతిగలదని దేశస్థి గారు చెప్పిరి. కాని ప్రజలకు భూమిపను పరిపాలన యేర్పాటుకాదునంతయును ఆర్థికరాష్ట్రనిర్మాణము నొనరించుట తమకు సమ్యక్తముగాదని వాచిరి. కాని తర్కగారి దృఢి విషయమునే కొంటెదు. భూమిగల ప్రభుత్వము స్థాపించబడుటకు ముందు ఆర్థిక రాష్ట్ర ప్రవర్ధనకు ముఖ్యమగు విషయము దేశస్థిగారికి తోచలేదు. తర్కగారి తీర్మానమువై జరిగిన చర్చయందు కానన సభ్యులచే నేకమాలగు అసంవృద్ధివాదములు చెప్పబడినవి.

మనోభ్యుత్థానము, అతి దృఢములగు కారణములవై తర్కగారు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనమును గోరుచున్నాను. మనకు సంస్కృతముల ప్రకారము పుష్కలములగు కానన గలలో, అంగ భాషగలవారే సభ్యులుగా నుండవలయునెడల, స్వపరిపాలనము వర్ణింపబడుచున్నందున, అనుమాత్రమును సాధకముగాదనియు, తర్కగారు వాస్తవము నక్కాడించిరి. “ఇకముందు 20, 30 సంవత్సరములవలెనైనను, రాష్ట్రీయ సామ్రాజ్య కాననసభలయందు వాదముభాష అంగమై యుండవలయునని తర్కగారి వాదము. ఈసిద్ధాంతము నాకు దుర్బోధ్యముగా నున్నది. ఈ దేశములో ఇంగ్లీషు తెలియక యుండి, ఇంగ్లీషు తెలిసిన ప్రముఖులయందలి మేధావీక్షిగలిగి అధికమగు పలుకుబడి గలిగియున్న దేశప్రముఖులను కానన సభలలోనికి రానియ్యక అంగభాషకొఱకే నిషేధించినచో, మీ భూమిగల పరిపాలనముగాని, స్వపరిపాలనముగాని నిరుపయోగముగ నుండును. ప్రజలవిశ్వాసము గలిగి యున్నవారికినికడు ప్రత్యక్షముగ నడవడివేచనాకేక్షిగల వారిని కానన సభలలోనికి ప్రవేశము నియమింపవలెను. ఒకరి నొకరు తెలియక, యందువారు గలిగిన కాననసభగాని, ప్రభుత్వకర్తగాని, గానముగాని ఏవిధమున కాన్యభారము నిర్వహించ గలుగును? తర్కగారి సూచనమునకు జీవబల మనదగు ఈవాదమునకు దగిన ప్రాముఖ్య నొసగినవారు సభ్యులలో నెవ్వరును కానలేరై. వాస్తవమైన ప్రజాప్రతినిధులను కాననసభలలోనికి రానియ్యుచున్నచో ప్రమాదములేదను నర్థమునకు వైవాదము నిగినిది. ఒకరిరమునకైనను, అంగభాషయే ప్రధమగణ్యముగ నర్థింపవలయును. “అంగభాషకు ముఖ్యప్రాముఖ్యతనుబట్టి యే దేశసభలయందు ఏకజాతీయను భావమును ప్రజలకు గలుగు దేశభక్తి భావభావమును విశేషముగ నుండునని తర్కగారు చెబుచున్నది. దేశభాషయే కాననసభా భాషగ నుండవలయుననియు, ప్రభుత్వనిర్మాణకాళుల భాషగ నుండవలయుననియు తర్కగారు నూచించిన భావము అతి ప్రమాదకర మని తర్కగారు తలంచుచున్నారు. భాషీయ ప్రజలకు పాశ్చాత్య నాగరికములన గలుగు లాభములను దెలిసికొనిన వారినికే తిప్పుచున్నారని మనమునర్థమయ్యెను. కాననసభలలోను, రాష్ట్రీయ పరిపాలనా విషయములందును, అంగభాషాప్రచారము పోయినచోనే దేశమునందు అంగభాష విద్య రుణిగిపోవుననియు, పాఠశాలలను కళాశాలలను బోవు బాలకుల అంగభాషను చదువుటను మానుదరియు మనకు భయములేదు. ఇంగ్లండునందును, ఆమెరికాయందును, ఫ్రెంచి జర్మను భాషలవలన నెట్టి అధికార లాభము గలుగకున్నను, విద్యార్థు లాభావల జరుపుచున్నారని ఎందులకు ప్రజల యభివృద్ధికి మూలములగు విజ్ఞానమును, ప్రజోభివృద్ధి అభివృద్ధి మూలముననే గలుగవలసి యున్నది. కాని ఇంగ్లండునందు ఫ్రెంచి జర్మను భాషలవలన హిందూదేశమున అంగభాష అట్లు కాకూడదు. అంగభాషావిద్యవలన ఫలములను సుపూర్ణముగ సాధించునను దెలిసికొనిన అంగ భిద్యార్థులకు లిప్య దేశములగుట. రాష్ట్రీయ జాతీయ పరిపాలనములందును కాననసభలందును దేశభాషాప్రచారము గలుగుచో, అంగభిద్య జాతీయ పునరుద్ధరణమునకు భంగకరమగునంత హిందూత్వ బాంధవాలను. దేశభాషలకు దగిన ప్రాముఖ్యము నొసగినచో, ప్రజల భావోద్దీపనము, ఆత్మవిశ్వాసమును సంపూర్ణముగ గలిగించి పాశ్చాత్యభావములందలి అభివృద్ధికరములగు విషయములను ప్రజలకు అతిసులభముగ నున్నప్రదముగను బోధింపగలుగుదుము. దేశభాషలు ప్రస్తుతపు హిందూత్వమునకా, ప్రజల మానసిక నైతికవిషయములకు భంగము కలుగచున్నది. హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన నర్హమగు దేశభాషలు ప్రాముఖ్యమునొంది ప్రధమగణ్యము

లైనప్పుడు, దేశమున ప్రజాపరిపాలనా విధానముల వ్యాపింపజేయు విలుగలుగను. తర్కగారు చెప్పినట్లు కాననసభలలోనికి అంగభాషాభావము లేనివారిని రానియ్యుచున్నచో, పాశ్చాత్యవిద్యగల యందు విశేషసత్త్వగలవారి ఆశయములే అనుగంజి సత్వరలభ్యములు కావలెను.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు గలిగినచో, రాష్ట్రీయ ప్రజాజీవనము ఇబ్బడికంజె అనిష్టంధముగ వృద్ధిచెందును. ప్రజాజీవనములను భాషయే ప్రధానవిషయముకాదని తర్కగారు వాదించును. తర్కగారి తీర్మానమునకు కృతీకముగ వోటునిచ్చిరి. రాష్ట్రీయలందు ప్రజాజీవనముకొఱకే నూచినచో, అభివృద్ధికి సంబంధముల ప్రజాజీవనము సరిగా నుండదని తర్కగారి భావము. అట్టి విచిత్రాభిప్రాయమునకు తర్కగారి కేకారణములు గలవో వివరించుచున్నాము. అనిష్టంధ రాష్ట్రీయ జీవనమే అనిష్టంధ జాతీయ జీవనము నగునని మాయభిప్రాయము. రాష్ట్రీయ జీవనమునకు మూలములగు వారిని వృద్ధులుగా జాతీయజీవనమునకు వ్యయపడుటకుంచిరి కాదు. జిల్లా జీవనమునకు మూలములగు వారిని రాష్ట్రీయ జీవనమున వ్యయపడుటకు నుంచిరి కాదు.

లాయల్ జార్జి గారు వర్తకసంఘము నెదుట నున్న సించుచు, ఇటలీవాడు తమ జాతీయ చెంది తమ భాష మాట్లాడువారిలో చేరియందుటకుగల మహాశయమున కనుకూలముగా పత్రికాయుండిరి. రొమేనియనుల రక్షణమున, రొమేనియనుల భాషయును గలవారిని ఏకముగ చేర్చుట కనుకూలముగ బలిగిరి. దేశభాషాబంధము చారిత్రకపు మాధులవలన తెగదని లాయల్ జార్జి గారి యభిప్రాయము. తర్కగారి విధానము ననుసరించి ఇప్పుడున్న 14 రాష్ట్రీయములు 18 రాష్ట్రములగును. ప్రతి రాష్ట్రీయమునందు ఏకభాషా బంధమును, ఏక ఆచారవ్యవహారము, సంప్రదాయములు గలవారిని చేర్చవలెను. అట్టి సంబంధములందును నిష్పంధము లుండనూడదు. రాష్ట్రీయసభ్యుల జనము ప్రజల సమృద్ధినిదే జరుగవలెను. ప్రత్యేక రాష్ట్రీయమున జేరుకొనియు ప్రజల సమృద్ధి ననుసరించు యుండును. తీర్మానవిధానములను చిన్నచిన్న రాష్ట్రీయము లెక్కువగానుండుననియు, అధికవిషయపు చిక్కులుండుననియు, ఇప్పుడున్న స్పష్టత అధికములై యుండుననియు, చెప్పబడినవాదములన్నియు సమర్థితములు కాజాలవు. కర్ణిను విధానమునందలివానినే తర్కగా యపహించినచో (మీ ప్రకారము 40 రాష్ట్రీయములును, ప్రజలకు ఏరాష్ట్రీయమునకు చేరుటకు స్యాత్రత్యయలేమి యుండును.) ఈవాదములన్నియు సమర్థితములుకావచ్చును.

తీర్మానమువై చర్చనంతయు ముగించి ఒక్క ఆక్షేప మా వాదము మట్టుకు సమర్థింపబడ గలదని తోచుచున్నది. ప్రజలలో ఆన్యోన్యము చెప్పి, భూమిగల పరిపాలనమునకు భంగముగలుగుననయే ఈవాదము. ఈ వాదమునందు కొంత సత్వముండవచ్చును. కాని ఆన్యోన్యము చెడుట ఆత్మీయముగ నుండు భూమిగల పరిపాలనమున కడ్డమురాదని చెప్పవచ్చును. కాని తర్కగారి వలన నూచించబడినట్లు తీర్మాన విషయమును గూర్చి యే విచారణ జరిగించినచో, స్వపరి పాలనములో ప్రధమ దానము వచ్చులోపల ఈమహాసమస్యను పరిష్కరించును. ఇప్పటిమట్టునకు విచారణజరిగింపడుట అత తొలగిది. తర్కగారి వాదము బలముగనూ, సక్రమముగనూన్నది. తర్కగారి తీర్మానభావము నందుకొని ఇంకొక ఆపకాతము దొరకినప్పుడు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విధానమువై చర్చ జరుగునట్లు చేయుదురు గాక యని కోరుచున్నాము. —“మహారాష్ట్రాధిక”

వరంజపీ గారి అనుమానము.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల గూర్చి మా పరంజీ గారు “సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా” పత్రికకు వ్రాసిన వ్యాసమును వాద వారికి హిందీ భాషా వ్యాసమును, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనమును అలబడికలిగించె ననివృత్త మగుచున్నది. ఈ సలహాల్ప నామోదించునా రెల్లరును విరోధియను విషయముల యెడ విముఖతయన్న దని పరమమానియచున్నట్లు మాకు తోచుచున్నది. మీరెట్టి అనుమానము లున్నను మాకు ప్రసక్తిలేదు. మీవాదము లిందుక పరిక్షితము. హిందీభాషకు దేశమునకంతయును లేకభాషగ జేయువిషయమునకు మీరెవరి మాలాభిప్రాయమునకు గల కారణములను దెలుపలేరై. వానిని దెలిపినయెడల ప్రజలకు చాలలాభ కారిగ నుండును.

“అంగభాష వాణిజ్య ప్రపంచమును, రాజకీయములను, ఆధునికవిజ్ఞాన శాస్త్రములను, ఆధునిక నాగరికమును నకు లభించుటకు తోడ్పడినది. ఇది తే

కున్న మూతనభారతదేశ ముద్భవవింపజాలదు.” “భారతీయ రాష్ట్రీయ పక్షపాతముతో భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనమును, హిందీ భాషాప్రాముఖ్యమును ఆమోదించి, అంగ భాషాభివృద్ధికు తగ్గింప వుండురుగాక యని మా పాఠకుల హెచ్చరింపు చున్నాను. ఈ విషయగ పరంజీ గారు వాక్కుచ్చుచున్నారు. మూతన భారతదేశమునకు అంగభాష మూలకముగ లభించిన పాశ్చాత్య విజ్ఞానము కొంతమట్టు కారణము కాని యీ సలహాల వలన ఆంగ్ల విద్య యు, అంగభాషకు తగిన స్థానమును నశింపకుండునుగాన, పరంజీ గారితో మే మేకీభవింప జాలరున్నాము. హిందీభాష సామాన్యభాషయై, భాషాప్రయుక్తముగ రాష్ట్రములు విభజింపబడిన యెడల, అంగ భాషాప్రాముఖ్యము కొంత తగ్గిపోవును. కాని అంగభాష ప్రస్తుతస్థితి దానికి తగి యుండలేదని మా అభిప్రాయము. మనదేశమును మనమే పరిపాలింపవలయు నెడల, మనమాతృభాషలన్నిటిని పెంపొందించవలెను. బ్రిటు దేశముతో మన సంబంధము లేనప్పుడును వర్తంపజాలము. మనదేశమున అంగభాష ముఖ్యము వహించియే యుండును. అంగభాషా ప్రస్తుతస్థితి మారినయెడల ఆధునిక నాగరికము నెడల మనవారికిగల అభిమానము తగ్గిపోదు. విజ్ఞానశాస్త్ర వాణిజ్యభివృద్ధికి మన కళాశాలలో అంగ భాష వాడుక చేయుటకునుండును. కావున హిందీ ఉద్యమమునను, భాషాప్రయుక్త విభజనోద్యమమును అనర్థము చేయు జాలవని మా నిశ్చితాభిప్రాయము. “మహారాష్ట్రాధిక”

ఫోర్టు నెంటు జార్జి గెజెటు

కె. తీర్నివాసరావు గారి స్పష్టము మేజిస్ట్రేటు అధికారము తప్పింపబడినది.

రావుబహదూర్ పి. ఆన్యోన్యము వివిధగారి స్పష్టము మేజిస్ట్రేటు అధికారము తప్పింపబడినది.

ఎం. నేంకటరత్నముగారి రాజధాని గౌరవ మేజిస్ట్రేటు అధికారము తప్పింపబడినది.

దివాన్ బహదూర్ వి. రాఘవాచార్య గారి రాజధాని గౌరవ మేజిస్ట్రేటు అధికారము తప్పింపబడినది.

జాక సినియము మైదేవ్ గారు చుచితిట్టణము మ్యూనిసిపాలిటీ సభాసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

కరునము చూచుంట్లపుగారు బల్లారిజిల్లా రాజధాని ముతాలాకా బోర్డుసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

ఆర్. చిదంబరరావు, ఎస్. నారాయణరావు గారు బల్లారిజిల్లా యందలి అహిని నగరపు మ్యూనిసిపాలిటీ సభాసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

యన్. నాగేశ్వరంగ నాయకులు నాయకులు గారు ఒంగోలు తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

నావిలికొలను నరసింగరావు పంతులుగారు నెల్లూరు మ్యూనిసిపాలిటీ సభాసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

ఎ. డి. గుండురావు, ఆవుల కొండన్న గారు ఆనంతపురము తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

నరసాపురము వాస్తవ్యులగు మున్సి ఆబ్దుల్ ఖాదరు ఖాన్ సాహెబు బహదూర్ గారు నరసాపురము తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

నేంకటగిరి సంస్థానము దివాన్ రావు బహదూర్ తిక్కన్న బాలాజీరావు నాయకులుగారు గూడూరు తాలూకా బోర్డుసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

సామ్రాజ్య కాననసభ:— 57 వ లిఖితము మేయరు గారు హిందూదేశపు భూమిపన్నుల సరణి చట్టమువై నివేదనమును సభవారికి తెలుపుటకు మున్న ప్రత్యేక సభవారు ముగియకమాను సమావేశమయ్యెను. నివేదన 6 వ తేదికి సిద్ధము కాగలదు.

మార్చి 4 వ తేదీ ఆసభవారు ఎక్కువగా వడ్డీలల్లును విచారింప నారంభింతురు. మార్చి 1 వ తేదీని బడ్జెటు సంపిన పట్టు సభవారు 8, 9, 12, వ తేదీలను దానివై చర్చ సలిపి 22 వ తేదీని సమర్పించురు అనంతరము సభ నిలిపివేయబడును.

మార్చి 5 వ తేదీ నడచింపకు బడ్జెటు పనిని మానుటకు సభ 13, 18, 19 వ తేదీలను సమావేశమగును.

మ్యూయార్డు, ఫిబ్రవరి 25:—కోస్టల్ కార్గో యర్జును పక్షపాతులు కష్టనోద్యమముల బయలుదేరిచిరి. అయిన భారు నెంటునే యడగ ద్రోక్కి బడిరి.

వృత్తాంతములు

(0)

విజయనగరము లోని కాలావృత్తి వారము, విశాఖపట్టణము లోని కాలావృత్తి వారము వేసిన సలహా నమోదింపబడిన పట్టణములలో యూనియన్ కేంద్రములకు ప్రభుత్వము వారి రంగీకరించిరి.

మరణావస్థలో రక్షింపబడుట:— కలకత్తాలో ధర్మం తుల్లా సర్వీసులలో ఉన్న కలియబోట గతవారములో నొక బాలుకు డాక్ గుట్టుపైబడి కడుగు బయటకు వెళ్ళిపోయెను. లాకరాల విద్యార్థి భట్టచట్టి అనునది డాక్ చింతామణి బాగు చేసినయెడల ఆ బాలుకు గుట్టును కాళ్ళక్రింద పడి మరణించి పలసినదే కాని ఆవిద్యార్థి తర వేగముతో ఆ బాలుని యొద్దకు బోయి వానిని లాగివేసెను. కాని అట్లు చేయుటలో బండి చక్రము ఆవిద్యార్థి పాదముమీద నుండి బోయెను.

త్రాగి వీధులలో అల్లరి చేయుట:— బొంబాయిలో గత సోమ వారమున తామసు బాక్ హాల్సు అను నొక పాశ్చాత్యుడు త్రాగి వీధులలో అల్లరి చేయుచుండగా వానిని పోలీసువారు పట్టుకొని కేసుచేసిరి. అతడు పనిలేక వీధులగుండు ఛాడిపోయినవానిని దిగుచున్నాడని మతియొక కేసు చేయబడినది. ఈ కేసు విచారణచేసి మేజిస్ట్రేటు గారతనిని ప్రభుత్వమువారి కార్యాలయమునకు పంపిరి. మొదటికేసు విచారణచేసి ఇక మీదట ఇటువంటి కేసు చేయబడినయెడల శిక్షింపబడుచునని సేరస్థునికి తెలిపిరి.

గృహములకు నిష్పంతుకొనుట:— కలకత్తాలో కృష్ణ చంద్ర కళాశాల సమీపములో నుండి కొన్ని గృహములకు ఎల్లొ నిష్పంతుకొనినది. కళాశాల విద్యార్థులు మంటలలోని కురికి మంటలు అతివేయనియెడల ఆ విధివిధానము కాలి పోయిఉండును. డాక్టర్ చంద్రుగారి గృహమును పట్టికొని గృహములను కాలిపోయినవి. మొత్తమున 5 వేల రూపాయల నష్టము వాటిల్లినది. రాజా నిరంజన్ చక్రవర్తి గారు కళాశాల విద్యార్థులకు వారి సరించిన సహాయమునకు తగిన బహుమతి గులను ఒసగిరి.

ఘోరమగు హత్య:— కోయంబత్తూరులో మండి బజారులో ఈనెల 19 వ తేదీ రాత్రి యొక మహమ్మదీయుడు ఒక ఘోరమగు హత్య గావించెను. ఒక వివాదమును తీర్పు కొనెదమని యతడొక హిందువు సొక రహస్య గృహమునకు దిగుచుబోయెను. వీరిని హత్యగావించుటకు నిశ్చయించబడిన సలహాకు కటికవాండ్లు తప్ప మరియెవరను ఆగృహముందులేదు. హత్యచేయుటకు వారు మొదలు అంగీకరించి కాని నిజముగా మనిషి కండ్లబడినప్పుడు వారి చేతులాడినవి కావు కాని ఆమహమ్మదీయుడే ఒక కొడవలితో వానిగుండెలలో బొడిచెను. ఈ పోటుకు హిందువుకు చేసిన కేసు విచారణ కొంద తాగృహమును బొరబడిరి. వీరిని చూచి హంతకుడు తన సహకారులతో బారిపోయెను. కాని వారు వెంట దిగుబడి తుదకు పట్టుకొనబడిరి. కొడవలిపోటును తినిన హిందువుడు కోయంబత్తూరు వైద్యశాలలో జీకిల్ను బొందుచున్నాడు. అతడు బ్రతుకుట దుర్లభమని తెలియుచున్నది. హంతకుడు సహకారులతో గూడ పోలీసువారి యధీనము చేయబడినది.

ఒక గ్రామము దోచుకొనబడుట:— మామూలుగాని మహ్మదుకా షోట్టలో జరిగిన కాఫీ దొంగతనమునకు సంబంధించిన వారిని పట్టుకొనుటకు బోయిన ఒక కనిస్టేబులు 25, 30 వందల ఎదుర్కొని గట్టిగ కట్టలతో గొట్టిరియు నలకాంబె అనుపట్టణ సత్రము ప్రస్తుతము చికిత్సబొందుచున్నాడనియు నిన్నటి (26-2-18) పత్రికలో వ్రాయబడినది. కాని కాఫీదొంగతనము కేసులో నితడు ఎదుర్కొనబడలేదు. ఈ కేసుకు సంబంధించిన భోగిట్టాలు చేయుచుండిన పురుషులవారు తీరమున ముగ్గురు సాల్తు ఆజీకారి డిపార్టుమెంటుల వారికి తెలియకుండు సారావర్తకము చేయుచున్నారని అతడు విని వారిని పట్టుకొనుటకు అతడు ఒక ఆదవిగుండు బోయెను. సగముదూరము పోవునప్పటికి సారావర్తకము యుంచుండిన ముగ్గురును వారి కగుపడిరి. వారిలో సొకడు పారిపోయెను. కడమ ఇద్దరిని అతడు పట్టుకొని వారిని బంధించి వారితో గూడ సర్వకాడి గ్రామమువేరి ఆ రాత్రిమట్టు కొకని ఇంట బయటెను. పారిపోయినవా డీ సహచారమును ఒకేందు

తోట గుమస్తా క్యూలా అను వానికి వెలి వెను. ఆగుమాస్తా 41 మంది తోటమాలీలతో గూడ సర్వకాడి గ్రామమునకు బోయి ఇంటి యజమానునిన్ని, పోలీసు కనిస్టేబులు పట్టుకొని కెట్టకు విరిచికట్టి తన్నిరి. వీరందఱును గ్రామస్థుల ఇండ్లలో బడి వెండి, బంగారము, ఇత్తడి, రాగి మున్నగు విలువగల సామానుల నన్నిటిని దోచుకొని పారిపోయిరి. ఈదోపిడి భోగిట్టాలు వినినతోడనే ఇన్ స్పెక్టరు ఖాదరుహుస్సేన్, సర్ ఇన్ స్పెక్టరు సేవిల్లిగారు సర్వకాడి గ్రామమునకు వెళ్లి కనిస్టేబులొక్కఁడు, ఇంటి యజమాను నియొక్కయు కట్టుపిప్పి వారి నిరువురిని కుల కాంజేమాను పత్రికి పంపిరి. క్యూలాగృహము సోదాచేయబడినది. వానిమందమునకు అడ్డుకట్టలు అగపడలేదు. సర్వకాడిలో పీరికికొనిన మందము వెట్టెలు గుమస్తా మంచమునకు సరిగ సరిపోయినవి. అతడుగోమకొనిన యాక్రితో చాలాభాగ మొకపాదలో బయలుపడినది. గుమాస్తాతోగూడ 22 రు కూలివాండ్లు పట్టుపడిరి. మిగిలిన వారినిగూర్చి భోగిట్టాలు చేయబడుచున్నవి.

ఒంగోలు పశుప్రదర్శనము.

“మదరాసు మొయిలు” పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. ఈ ప్రదర్శనమును తెరువకలసిన దని యొక ప్రముఖుని గోరునప్పుడు, అహ్మదాబాద్ నుండి యిట్టి ప్రదర్శన విధానముల ఇండించుట ఆశ్చర్యజనకముగ నున్నది. వీరు చెప్పిన విషయములలో చాలవరకు సత్యముగలవు. ఇందుమూలమున నుంచి పశువులన్నియు విదేశములకు పోవుచున్నవనియు, తక్కినవి మాత్రమే దేశమున నుండుట తటస్థ మగుచున్నదనియు వీరు చెప్పిన మాటల నెల్లరును తిలకింప వచ్చును. ఇందుమూలమున వారికి ధనము చేపూరు చున్నదను విషయము సంతృప్తికరము కాదు. 21 బి. రాజగోపాలాచారి గారు నడిపినటుల యీ ప్రదర్శనములు అసాధికారుల యాజమాన్యము క్రింద నున్నవి. ప్రభుత్వమువారు కూడ దీనికి సహాయము చేయుచున్నారని. కాని వీరివలన కలుగు నష్టముల దొలగింపజాలక పోయిన యెడల యీ ప్రదర్శనముల జరుపవలయునా లేదా అను విషయమును గూర్చి ప్రదర్శనాసంఘమువారి మోచించుట మంచిది. అట్ల జేయునందు వలె మంచి పశువుల వృద్ధిగావించు వారికి వీరు బహుమతుల సేర్పరుట మంచిది. ఇందు మూలమున పశువక్షుకులకు చాలాకష్టపాతకముగ నుండును.

స్మృతి సందేశము

మ. సరసా నేకమునీంద్రభక్త మయి రుద్రుండు పాదు శిష్యా రుద్రు. చంద్రాంబోజ మరందబిందువుల కానుకెంది చేహంబుని. ధర్మపై వీడి యదృశ్యమా సొక యశోద్రుంబయ్యెనో యీశ్వరా! కరుణాపూరిత మానసుండవయి వేంకట్రాయనిక బ్రోకవే. 1
సీ. పాతకాలయందు బాలుగతోగూడి యబ్బునిక్రమియట్టులలరినావు. గురుజనంబులమ్రోలఁ గూర్పుండువేళల నుడు రాజాబోలుచు నొప్పినావు. సతతంబు నజ్ఞానాంగంబె కోరి యయస్మాంతమట్టుల నలరినావు. వ్యాధిమాకేళి విహరంబువేళఁ బద్మవృక్షాహాదేనాఁ దనరినావు. 2
గీ. ఆప్తకరణ సహకారమగుచు సర్వ జనల కలహాని నాల్పయై తనరినావు. సద్గుణనిచయమెల్ల సుసంశ్లేషం. ధాతయక్రూరా! సంతాపహతయేమో! ప్రవిమలగుణనిధి! యాకల్లవంశజులధి!! 3
సీ. పుత్రావలోక నామోదభారముచే నంగి దంపంబుచేబట్టలేదు. సంసార నావికా సంబద్ధదాంపత్యపాశంబు చేతివోఁబట్టలేదు. మాతనాంకురిత మనోసంజనిత రాగ సుమమల వాసన జూడలేదు. ఆదిరుచిరఫలదాయకృ గురుపదకల్ప పాదపాశ్రయమైన వదలలేదు. 4
గీ. అట్టి నీవింతలోన నె యరిగినావు. వత్సరకలంబు మానవ ప్రాయమందు! నూరుకర్మంబులను బదునాయతోడఁ బూర్ణముగ నిండియుండఁగాఁబోలు నకట! 5
మ. కడుపారణ బదిమాసమలో మదమునకె గర్భంబునకె మోసిపా. లిడిమర్దాడెమర్దెల్ల యెన్నడును నీవీరిత్యావృంబునకె! విడువంబాలుదుమంచు నెంచకయె నీవేనర్వయంచా నలక! బడుచుండంగని చిచ్చు బెట్టితివె గర్భంబందు నాయమృతకె!! 6
సీ. నీవేమొ దేశపురోవృద్ధికిని బాటపడుదంచునానలఁ బడుచు నుండ! నీవేమొ యాంధ్రమాతృప్రియసుతుడవై వన్నె కమ్మదువను భ్రాంతిమంద! నీవేమొ ఒకనీరుతల్లికడుపు చలువరల్లిలుదంచుఁ దలంచుచుండ! నీవేమొసం ప్రసన్నయమా సత్కీర్తి నార్జింతువనియెడు నానకండ! 7
గీ. మాతలంపులన్నటి మంటగలిపి. ఆలస్యియు గంగపాల్వనీచెలి. భ్రాంతులను గాలిలోని వీసంబుఁజేసికన్నెమ్మకు గుత్తుకొ గోసినాడె వకట!!! 8
(మిత్రుడు.)

మదరాసు కార్పొరేషను నోటీసు. (1092)

1918-న సంవత్సరము మార్చి 1-న తేదీని జరుగు కార్పొరేషను సభలో ఈ క్రింది తీర్మానములను ప్రవేశపెట్టుటకు మ-రా-రా-శ్రీ, రావు బహదరు ఎస్. సి. రాజగోపాలాచారిగారు నోటీసు నిచ్చిరి:—

I. 1905-న సంవత్సరము మార్చి 5-వ తేదీ గల 545 నెంబరు టి. ఎ. యందు ప్రభుత్వము వారు ఆమోదించినట్లు 16 (2) సెక్షను ననుసరించి ప్రెసిడెంటుగారిని ప్రశ్న లగుగు నిబంధనలలో ఈ క్రింది సవరణలు చేయవలెను.

(1) “ప్రశ్న నమగ వలచిన కమిషనరు తన ప్రశ్నను చదువవలెను. అతడు హాజరు కాకున్నచో అతని తరపున ఆ ప్రశ్న నింకొక కమిషనరు చదువవలెను. ప్రెసిడెంటుగా రా ప్రశ్నకు సమాధాన మియ్యవలెను” అని యున్న 6-వ రూలును తొలగించి దానికి బదులు సభలో అమగబడు ప్రశ్నలకు వాని కీయబడు సమాధానములను ముద్రింపబడి సభాస్థానమును ప్రెసిడెంటుగారు స్వీకరించుటకు 15 నిమిషములు ముందు సభ బల్ల మీద నుంచవలెను” అను నిబంధనను జేర్పవలెను.

(2) 9-వ నిబంధనగా ఈ క్రింది వాక్యములను జేర్పవలెను:—“వేయబడు ప్రశ్న సందర్భమున, ఆ ప్రశ్నలో నిమిడియున్న వాస్తవవిషయమునుగూర్చి న వివరముల నింకను గ్రహించుటకు ఆ ప్రశ్న వేసిన కమిషనరు వేరొక ప్రశ్న నమగవచ్చును.

మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పటకు ప్రెసిడెంటు నోటీసు లేకుండు అంగీకరింపకుండినచో కమిషన రకుగోరు రెండవ ప్రశ్న నే మొదటి ప్రశ్నగా వేరొక సభయం దమగవచ్చును.

ఇప్పుడున్న 9-వ రూలు 10-వ రూలుగా గ్రహింపబడవలయును.

II. మొలోసి ఐ.సి.ఎన్. గారు మిలిటరీమ్యాటరీ లోనుండగా హెచ్. హెచ్. బర్కిటు ఐ. సి. ఎన్ గారు కార్పొరేషను వారు బర్కిటుగారికి జీత మియ్యవలసియున్నది గాన మొలోసిగారు మిలిటరీ డ్యూటీలో నున్నప్పుడు వారి కీయబడిన జీతమును పాపనుచేయవలె నని ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థింపవలెను.

మదరాసు కార్పొరేషన్ } డి. సి. మొలోసి,
25-2-1918. } ప్రెసిడెంటు.

ప్రోరత్ ఆయిత్

పువ్వుములతో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్ఠమైన తలనూనె ముమారు 25 సంవత్సరములుగ ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఈ నూనె అధిక మవాసనగలదియై, కలప చల్లదన మిచ్చును. ప్రేక్షకు మార్కు పుష్పాల్ ఖరీదు బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయ.

డెజైన్. 1-కి 9 రూపాయలు

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works, Ltd.,

91, Upper Circular Road, CALCUTTA.

908

Local Agents
P. Rangiah Chetty & Sons, Madras.
Lodges Industrial Co.,
R. Chandra &
Madras Swadeshi Stores

స్థానిక వార్తలు

(-o-)

అధిసాహిత్య పోషకులు:— వేంకటగిరి కాగా చారు ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు పోషకులుగా నుండుటను అంగీకరించిరి.

ఓ. పి. స్మితు కంపెనీ వారి కాలేజీలు:— ఓ. పి. స్మితు కంపెనీ (7-81 బ్రాడ్వే మదరాసు 2) వారు పంపిన రెండు కాలేజీలు మా కార్యస్థానమునకు చేరినవి. అందుకంటే ఆరవమునకు రెండవది ఆంగ్లమునకు ముద్రించబడినది. వీరు ఇకపై పాఠ్య పుస్తకములు వీరి మేల్ గ్రాఫీ ఆఫీసు "తెలీ" కాలేజీలకు చక్కగా ముద్రించబడినవి.

భగవత్ గీతోపన్యాసములు:— శేటి సాయం కాలము 6½ గంటలకును శేషటి (28-2-18) సాయం కాలము 6½ గంటలకును మూడు వాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ గణేశ కాశ్రియాచార్యులు చింతాప్రేమ మంతవాటికాగ్రహారపు విధి నెం రెండు గృహములకు భగవత్ గీతోపన్యాసములను చెప్పెదరు.

ఫిల్లిసు సర్కసు:— ఈ సర్కసు కంపెనీ వారి పురియందు కొలది దినములలో తమ ప్రదర్శనముల జూపించెదరు. సర్కసుపనుల జేయువారిలో చాలమంది నూతన ప్రదర్శన లీడర్లును కచ్చిరి. రెండు యూరపియను నిపుణు లిందు గలరు. వ్యవస్థాపకులు శ్రీ. వి. మాశ్వర్యమును పురికొల్పిన ప్రయత్నముచేసెడిది. 100 వ్యవస్థాపకులును, 20 ఆర్కేయీలును గలవారి డెయిలీలుచేసెడిది. ప్రతిదినము రాత్రి 9-30 గంటలకు నాట ప్రారంభమగును. శని, బుధవారములందు పగలు నాలుగున్నరగంటల కొంతగా యండును. సంగీత మానవజన కముగ నుండును ప్రయత్నముచేసెడిది. మద్రాసు పౌరు లీ ప్రసిద్ధి పొందిన కంపెనీయేవల తగు సభిమానము జూపి రహసంకంప గోరుచు న్నారు.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము:— బి. కె. వెంకయ్య పెట్టిగారి కుమారుడు ఉదయక సందర్శమున చెన్నపురి గారిచే 4 వందల మంది లీడర్లును నంది మూల వాస్తవ్యులగు ఆత్మకూరు నుబ్రహ్మణ్యము పెట్టిగారిచే 4 వందలమంది లీడర్లును, కన్నంపెట్టి, ఆదివారానుబ్రహ్మణ్య పెట్టి గార్లచే 2 వందల మందికిన్ని, పి. బాలయ్య పెట్టియారు, ఎస్. మురుగేశ్వరులయారుగార్లచే చెబ్బయ్యక 150 మంది లీడర్లును, అనంతముని పెట్టి, బి. కందస్వామి ముదలియారు, ఎస్. ఎం. రామయ్య, పి. చంగలయ్య గారు పెట్టియారు, లక్ష్మణుల కృష్ణయ్య పెట్టి గార్లచే చెబ్బయ్యక నూలు మండికిని వైకంఠమువారి యాజగ్యముక్తికర అన్నదాన మొనఁబడినది.

జిల్లిసు సంవత్సరోత్సవము.

శ్రీ సుందర్ యగు మా సమకాలికులు "జిల్లిసు" పత్రికా ప్రభు సందర్శనోత్సవము జేయబడినది. రెండు మూడు వత్సరములకు పూర్వము, హోమయ్యులకు, అలసంఖ్యా కలగు బాతుల వారికిని ప్రతికూలముగ కృషిగలవు నంతటి శ్రద్ధ పెట్టెడికి సందేయములేదు. అప్పుడు ప్రజ లిప్పటికంటె సక్కువగా తీవ్రముగ సభిలించిరి మా ఆశీర్వాదము కాదు. కాని వాటికి తగిన నాయకులు లేకపోవుటచే ప్రజా సామాన్యులు అసంఖ్యాకుల ఆధిక్యమునకు లోనుగావలసి వచ్చినది. దావూర్ నాయకుగారు, త్యాగరాయ పెట్టి గారును, వేలసోం జమీందారుగారును రాజధాని ప్రాంతములకు బాతులలో నాత్మకారమును నెంపొందించి నందులకు ప్రశంసనీయులు "జిల్లిసు" పత్రిక లో పరిచితియ గావచ్చును. వజ్రసోమయ్యక నిర్వహ్యభావమును కృత్యవరమును, ఇరులకు అలంకరించక స్వతంత్ర ప్రాంతముల వెల్లువయ్యును కొందఱుకై ప్రతి లలో పగలు భ్యాతిగడంచుచున్నది. ఈ పత్రిక నిజము పురోన్మేషికి గిరిని ప్రకటించునది. నా. ఇకనుందు మాకే నది యిట్టి కృత్యమును జేయ:— "మదరాసు మె...లు" పత్రిక.

వెల్లినునీటి.

లండను, ఫిబ్రవరి 23:— బ్రిటిషువారు జోర్డను నదీ తీరముల నాక్రమించుట చాలము ఖర్చుపెట్టెను. వీనివలన ఆరబ్బులతో సంబంధమేర్పడును. ఇదివర కధిక సంఖ్యాకులకు శత్రువులతో తీవ్రముగా పోరిన ఆరబ్బుమైదుల కిందులన నధికమగు ప్రోత్సాహము కలుగగలదు. జరలు అలెన్సీగారి స్థానములకు బాగుగా నిరూపించబడినది. ఆతని కుడిభాగపు సేన డెడనే సమీపమునను ఎడమభాగము మధ్యభాగము ప్రయతనము చాటునకు కలదు. కాన నిపుడు శత్రువులు ఎదుట బడియే పోరాడెనుగాని వేరుచాలలేదు. డెడనే మా స్వాధీన ముందుది గాన మూర్ఖులను ఫలవంతమగు ప్రదేశము నకు మారు ప్రదేశముగలదు. మేము దమస్కును రైల్వేను గూడ నాక్రమింప మీగలము. మాకు ముందు సులభసాధ్య మగు దేశముగలదు. మార్గములు బాగుగానున్నవి. 1918 వత్సరము ప్రారంభమైనది మొదలు చలి అధికముగ నుండుటచే పోయెననిగా జరుగ లేదు. మేము మరల రాకపోకల మార్గముల విస్తీర్ణమును పెంచింది ఆవస్థలందును జరిపి నిజాయల మైతిమి. క్రైస్తవులును కలగ వల జరిగిన యుద్ధమువలన జరూ సలేముకు తూర్పున మాకు ముఖ్యమగుగుట్టులు స్వాధీనమైనవి. జెరికోవారి వానికి లక్ష్యముగనున్నది. టర్కీ సేనలు కొన్ని జరికోకు పశ్చిమమున నున్నవి. అవి సమర్థములైనచో బెత్తము డెడనేలకు మధ్యగా వచ్చియుండును. హెర్బానను దారిని గూడ సరికట్టి యుండును. జెరూసలేము జరికోలకు మధ్య చాల ప్రదేశము లీడుగానున్నది. బాద్షానునకి 7 మైళ్లవరకును మెట్టుపల్లములగును పర్వతయముగను యున్నది. ఆవట సమ ప్రదేశము, కలదు గాని దానియందు చాల లోతగు కాలువలు గలవు. ఆదారి కిగుండుకలను జరూసలేముకు తూర్పున తురు మ్మసేన గలదు. వారు రాళ్లతో స్థంభములను కట్టి కందకములను త్రవ్వి మరఫ్ఫెరకుల నధికముగ నమర్చుకొనిరి. మా కుడిభాగమున తొందరకలగకుండుటకు తురుమ్మలను జోర్డను కావలసి తరుముటకు నిశ్చయింప బడినది. 14-వ డెవిల మా కేమి యును ప్రతిరోధము కలుగ లేదు. అనాడు యుద్ధమును ప్రారంభించి 100 గజములు ముందుకు పోతిమి. 19వ తేదీ ఉదయమున జరికోవారి కుత్తర దక్షిణ భాగములందు విశాలప్రదేశమునైని వేల్పు లండను సేనలకు దక్షిణమునుండి ఆస్త్రేలియా ఆర్మీకులను తలపడిరి. శత్రువులు చాలపట్టుదలతో నెదిరించిరి. కాని ఆంగ్ల సేనలు స్థానముల నన్నిటిని వశపరచుకొనెను. 20 వ తేదీకి తీవ్రముగ పోర్ వద్ద మధికముగ కురియుచున్న శత్రువులు పారదోలి సాయుధైకి 10 మైళ్ల దూరమున బ్రిటిషు సేన 6వేల గజముల ప్రదేశము నాక్రమించెను ఆర్మీకులకు పోరు చాల భరమయ్యెను. కొన్ని కొన్ని చోట్ల నొకకొండు వెంట నొకకొండుగా పోకలసినంత యిరుగుగా మార్గము లుండెను. శత్రువులు ఈ నెల 24-వ తేదీని జరికొను వదలిరి. మే మాక్రమించితిమి. తురుమ్మల పరాజయమువలన జోర్డను డెడనేలకు మాకు ప్రదేశము కలుగుటయేగాక ఉత్తరముగా వచ్చుచున్న హెబాబారాబాగారికిగూడ ననుకూల మేర్పడినది వెల్లినునీడు తిండివాస్తవమైనది.

ఆర్మీనియా.

లండను, ఫిబ్రవరి 21:—తురుమ్మలు మరల వడిగ ఆర్మీనియాలో ప్రవేశించుచున్నారు. వారు ముఖ్యస్థానమగు ఎర్జింజను నాక్రమించుటయే గాక త్రైబిజాండుకు 8 మైళ్ళ దూరములో నున్న ప్లాటానాను గూడ నాక్రమించిరి.

స్పెయిను నౌక.

మెడిడు, ఫిబ్రవరి 26:— మారుకాస్పియో నౌకను ముంచినందులకు ప్రతీకలకు చాలనాగ్రహము కలిగిది. జర్మనులతో మైత్రి వలనలరెనని వ్రాసినది.

బోల్షివిక్కుల సమరోత్సాహము.

వెట్రోగ్రాడు, ఫిబ్రవరి 25:— సేనల వేర్పరచులనని సావైటు పార్లమెంటువారు కోరుటచే నధికోత్సాహము కలిగినా. చాలమంది సేనలో చేరుచున్నారు. కొద్దిరోజులలో 50 వేలమంది సేనలో చేరెదరు. వీరుగూడ ఆరి లేనయోగములు పలువురు సంసిద్ధముగా నున్నారు. ఎత్తయారెట్టిమలకుండు సాంఘిక మూలములు వెట్రోగ్రాడునందు మహమ్మదీయ మూలమును పుచ్చుచున్నది. చాలమంది జర్మనులతోను జరలు వెల్లినునీడు ముఖ్య పాత్రగడుచున్నది. శత్రు మాస్కో వెట్రోగ్రాడులోగూడ విస్తీర్ణముత్సాహము కలుగుచున్నది.

నగరమున వైనికాసనము ప్రకటింపబడినది. దొంగలు ప్రతి విప్లవకారులు జర్మను చారులు ప్రభుత్వ తిరస్కారులు ఆహారపదార్థములను దాచువారు అజ్ఞులను నిరాకరించువారు ను కాల్చివేయుచుందురు. కలసాముగ్రులను నిర్మయమగు ధరలకు ప్రభుత్వరంగమునకు విక్రయించుట కందరును సంసిద్ధులై తెలియబరచవలెను. వై సెన్సులేకుండ నాయుధసామగ్రిలను కలవారందరును వానిని వెంటనే దొరతనమువారి కిచ్చివేయవలెను. లేనిచో వారు న్యాయబహిష్కృతులగుదురు. దొరతనమును గూర్చియు వార్తలను ప్రకటించుటలో పత్రికలు ప్రభుత్వమువారితో నాలొచింపమిచే నిలిపివేయుబడును. పత్రికావ్యయము నిర్బంధింపబడుదురని ప్రకటింపబడినది. జర్మనుల మరతుల కంగీకరింపవలెనని తెలుగుగారు పట్టుదలతో నుడిగిరి.

జర్మనుల మరతులు.

హేను, ఫిబ్రవరి 26:— బారను కుల్యకు కొంటు జెర్మీను రదో సల్వపుగార్లు బుకారెస్టులో శనివారమునాడు ఆన రెస్కూ-గారిలో చచ్చింది. బల్గేరియాకు రాష్ట్రమును ఆస్త్రియాకు ధనసౌకర్యమును కోరిరి. కొంత గడువు పుచ్చుకొని రాజుగారితో నాలొచించుటకు ఆన రెస్కూ-గారు వాసి వల్లిరి.

సంధిచేసికొనక విలులేదు

వెట్రోగ్రాడు, ఫిబ్రవరి 26:— సోవియట్లు కార్య నిర్వాహక సభవారు టూచిడా సభవద్ద జరిగిన సభలో జర్మను మరతు లంగీకరింప బడినది. తెనిసుగారి వాని సంగీకరించుచు రుష్యా మిక్కిలి దుస్సహాయస్థితి యందున్నది. మధ్యతరగతుల పుష్కలమును, రాజపరిపాలనమును మరల యభివృద్ధి చెందవంద జేయుట కిష్టం సంగీకృష్టులను టూకెక్కుము. ప్రపంచపు ప్రాంతాలిట్లు లండులు మన సహాయమునకు వచ్చును. అప్పుడు మరల మనము యుద్ధము నొనరింపవచ్చును.

అంతర్జాతీయ వాదుల నాయకులు మార్టాపు గారిట్టి సంధిలన రుష్యా విప్లవాద్యులునునకును సోవియట్లల అధికారమునకును వ్యమోలుగునని చెప్పెను.

లండను, ఫిబ్రవరి 25:— ప్రజలమందెరమున మెక్స్సును గారిట్లు చెప్పిరి. 1916-వ సంవత్సరము జనవరి నెలలో సేనాని వగ్టాఫ్యూను కొనగబడిన అధికారములు మరల రాష్ట్రకార్య దృక్పిని వైనికసంఘము వారికిని చెంగునట్లొక ఉత్తరపు రాసెను.

లండను, ఫిబ్రవరి 25:— కమాండరు ఎ. హెడ్లన్ గారు మరణించిరి తెలియచెప్పెను. ఇకడిదివరలో బ్రిటిషుఇండియా స్టీము సేనికేమను కంపెనీలో నుండెడివాడు.

వచ్చుచున్నది! (1094)
భయంకరములైన ప్రారంభము లనేకము గలవు.
ఫిల్లిసు సర్కసు
భీకరపాశ్చాత్య ప్రదర్శనము. భయంకరాకారము.
ప్రదర్శనము మిశ్రమము.
విదేశీయులనుండి వచ్చిన మల్లుల రంగమున నగ్నతముగ చరించెదరు.
అత్యద్భుతము — అతిగంభీరము.
అత్యంతదర్శనీయము.
28 ఏండ్లక్రితము చెన్నపురి వచ్చెను.
అప్పటికంటె నిపుడు అత్యధికమగు మార్పులకు.
చివరములు పూర్తిగా ముందు తెలుపబడును.

HOME RULE SARIS.
A SPECIALITY CLOSE TEXTURE
8 Yards Rs. 9 with lace Rs. 12
9 Yards Rs. 9/8 Rs. 12/8
VALADY VAIDYANATHA IYER.
44, Akbar Sahib Street.
Triplicane, Madras.
(074)

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Russia

RUSSIAN PEACE. Probable Terms.

LONDON, February 26.
The "Vossische Zeitung" states that probable terms of peace with Russia will be the complete evacuation of Livonia and Estonia, the immediate release of all Germans, Estonians and Letts, taken prisoners by Russia, recognition of Finnish independence and Ukraine peace and the complete evacuation of Finland and Ukraine.

Renewal of Armistice Requested.

PETROGRAD.—General Krylenko has telegraphed to the German General Staff requesting a renewal of the armistice in view of Russia's acceptance of peace terms.

Early Peace Expected.

AMSTERDAM.—A Berlin telegram states that Count Hertling informed the Reichstag that the delegates had gone to Brest-Litovsk and although a dispute about details was possible the conclusion of peace must ensue very shortly. A telegram from Vienna states that the Austro-Hungarian delegates have gone to Brest-Litovsk.

Bolshevik Explanation to Populace.

PETROGRAD.—The Bolshevik authorities are trying to avert the popular outbreak against them, as the result of the German advance, by issuing statements, declaring that the advance is merely a question of raids by German foraging parties and by tales of shooting of German soldiers who refuse to march. Simultaneously, they declare that the Bourgeois agents and scribblers are impatiently awaiting the arrival of the Germans to abolish Soviet authority and that such Bourgeois must be compelled to work at defences.

Demonstrations Against Government.

At a meeting of the Soviet Parliament, M. Sverdloff, Chairman, drew attention to demonstrations in the Nevsky Prospect against Government and said that Members of Soviet Executive must be armed in self-defence.

M. Lenin on the Army.

PETROGRAD.—M. Lenin says, that the army absolutely refuses to fight and he will not remain in the government for a moment, if the "Policy of phrases" obtains the upper hand.

Press Comment.

AMSTERDAM.—The "Arbeiter Zeitung" of Vienna says: Separate peace with Russia will only make a general peace more remote, because America, Britain and France will fight to the bitter end. It declares that Austria needs general peace and hence does not rejoice over Germany's pyrrhic victory over Russia.

The "Leipziger Volkszeitung" says that the Russian Government's latest rapid move has upset the carefully prepared game of the German Government which does not want peace.

Austria Ready for Peace.

PARIS.—Count Czernin has sent a wireless message to M. Trotsky that Austria in concert with her allies is ready to conclude peace negotiations with Russia.

Bolshevik Outburst of Enthusiasm for War.

Bolsheviks' Threats.

LONDON, February 26.
PETROGRAD.—The Bolshevik News Agency declares that the appeal of the Council of Commissaries to Soviets to organise an army has caused an outburst of enthusiasm. The enrolment of large numbers of volunteers has begun and no fewer than fifty thousand will be under arms in a few days, besides the soldiers who desire to fight. Special Socialist regiments are being formed from Estonian, Lettish and Mussulman regiments in Petrograd and many wish to take up arms against Germans and supporters of General Kaledin. The same is happening in Kieff, Moscow and Pskoff.

The General Staff has issued a proclamation declaring Martial Law in the City and announcing that all thieves, counter revolutionary agitators, German spies and others rising against the Government will be shot and also persons convicted of concealing provisions or disobeying order to report to the General Staff all provisions in the City for purchase at a fixed price. Every unauthorised possessor of explosives must hand them over to the Local Soviet for the Army under penalty of outlawry. Newspapers must verify news regarding Government or from the theatre of War under penalty of suppression of newspaper and arrest of the staff.

No help but to make Peace.

Lenin's Impotent Rage.

LONDON, February 26.
Mr. Lenin strongly urges acceptance of German terms.

PETROGRAD.—At a sitting of the Executive of the Soviet at Taurida Palace at which German terms were accepted M. Lenin urging their acceptance said that Russia's position was hopeless. This peace must be accepted as a respite to enable preparations to be made for a decisive resistance to Bourgeoisie and Imperialism. The Proletariats of the whole world will come to our aid. Then we shall renew the fight.

Evil to the Russian Revolution.

M. Martoff, Leader of Internationalists, contended that the proposed peace meant evil for the Russian revolution and the power of Soviets.

Foreign Embassies in Russia.

Going to the Interior.

LONDON, February 26.
A telegram from Petrograd states that American, Japanese, Chinese, Siamese, and Brazilian diplomats

have departed for Russian interior. They will probably go to Vologna and await developments. British and French embassies will remain till the last moment.

LAHORE, February 26.
LONDON, February 25th. It is reported from Zurich that Bolsheviks have routed Austrian patrols in Ukraine. — (C. & M. G. cable).

Rumania

New Provisional Government

LONDON, February 26.
JASSY.—A large number of Russian officers and other military personages on the Rumanian front have passed a resolution in favour of supporting the New Provisional Government formed at Nevecherkash by Generals Kornikoff and Alexeff.

Truculent Enemy's Attitude.

LONDON, February 26.
AMSTERDAM.—The German Press is most truculent with regard to negotiations with Rumania, and opines that owing to the hopelessness of her military situation she will not expect too much, while the Hungarian Premier, replying to interpellations in the Lower House, forecasts the military and economic subjugation of Rumania.

Bulgarian Delegation.

AMSTERDAM.—The Bulgarian Delegation has gone to Bucharest to participate in the Rumanian peace negotiations. Before his departure, M. Tontcheff, Minister of Finance, who is the chief delegate, informed the Subranje, that the Bulgarians were concentrating upon regaining the Dobruja. Apparently the Central Powers chose Bucharest as a venue for negotiations with Rumania, because of their desire to get the ruling power in Rumania into the hands of the Pro-German Rumanian statesmen who have remained in the occupied territory.

Rumanian Minister Returns.

LONDON, February 26.
Renter is informed that M. Misu, the Rumanian Minister to Britain is enroute for Rumania. The French press report that M. Misu will be Foreign Minister.

Terms of Peace with Rumania.

Oil Concessions for 99 Years

LAHORE, February 26.
LONDON, February 25th.—The Dutch News Bureau learns from Budapest that German conditions of peace with Rumania include the expropriation of the present oil companies and the exploitation of wells for 99 years by a combination of German and Austrian Banks. — (C. & M. Gazette)

German Demands on Rumania.

LONDON, February 26.
HAAG.—Baron Kuchlmann, Count Czernin and M. Radostavoff began negotiations with M. Averescu in Bucharest on Saturday and demanded territorial acquisitions for Bulgaria and economic advantages for Austria-Hungary.
M. Averescu was granted a few days grace for Rumanians to answer and is going to Jassy to consult the King.

Italy

Great Offensive Against Italy Expected.

LAHORE, February 26.
LONDON, February 25th.—The Berne correspondent of the "Idea Nazionale" says that the apparent great preparation of the Germans and Austrians for an offensive in the west is merely intended to cover the preparation for a great offensive against Italy. — (C. & M. Gazette)

Confidence in Government.

LONDON, February 26.
ROME.—The Chamber, after speeches by Signora Sonnino and Orlando, passed a vote of confidence in the Government by 340 votes to 44.

Central Powers

The Kaiser's Duplicity.

Mr. Gerard's Revelations.

LONDON, February 26.
In the course of the first instalment in the "Times" of his new book, Mr. Gerard, to illustrate the Kaiser's craft, reveals an incident at the New Year's Reception in 1914, when the Kaiser excited the curiosity of other diplomats by conversing at great length with Mr. Gerard and the Turkish Ambassador. Mr. Gerard writes:—What the Kaiser said to me shows his subtlety of purpose. The Kaiser talked to me at length about what he called Japan's designs on the United States and he warned me that Mexico was full of Japanese spies and an army of Japanese Colonels. He also spoke about France saying he had made every effort to make up with France; but that the French refused to meet his overtures and he would not try again to heal the breach between France and Germany. Little did I know then the purpose at the back of that conversation. But it is clear now that the Emperor wished to have the Government of the United States persuaded through me that he was really trying to keep Europe at peace and that the responsibility for what was going to happen would be on France. But the reference to Japan and the alleged hostility against us, on the part of fanciful hordes of Japanese in Mexico, made me wonder at the time. There were many evidences, subsequent to that New Year's Day reception, of the attempt to alienate us from Japan. As the climax, clarifying what the Emperor had in mind, came the famous Zimmermann note. Plotting and intriguing for power and mastery, such is the business of absolute rulers which is to-day the thing, as President Wilson calls it, which has brought the American people face to face with Kaiserism.

Power of German General Staff

A further instalment of Mr. Gerard's New Book declares that the ultimate power in Germany rests with the General Staff which more or less controls the actions of the Kaiser and even claims the right to final decision on questions of foreign policy. Hence Mr. Gerard concludes that it was General Ludendorff who decided on the rupture with America.

Germany's Greatest Danger.

Admiral Tirpitz's Declaration.

LONDON, February 26.
AMSTERDAM.—Addressing the Fatherland party of Cologne on the 20th Admiral Tirpitz said:—We must show we are superior to England in tenacity. The Western Powers constitute our greatest danger. Unhappily intensive submarineism was so long delayed that the enemy's counter-measures impede its speedy effect. We shall however hold out longer than England. Admiral Tirpitz concluded by declaring that the question of Belgium remained the pivot of the war.

A Socialist on Baltic Provinces

LONDON, February 26.
The Socialist Cohr, speaking in the Reichstag on Friday, cented that the people of the Baltic Provinces were longing for Germany and declared that a general peace was emphatically not nearer.

Strikes in Munitions Works.

The Number of Killed.

LAHORE, February 26.
LONDON, February 25th.—The Amsterdam correspondent of the Central News Agency quoting a Dutchman from Berlin says:—It is reported that ten policemen were killed and 135 wounded during the strikes by munition works. The authorities are anxious regarding the disappearance of 1,000 grenades from Spanish factory. — (C. & M. G. cable).

LAHORE, February 26.
LONDON, February 25th.—The "Tidenalgen" says that numerous corpses of German sailors from submarines keep washing upon Norwegian coasts — (C. & M. G. cable).

Desertions from German Army.

LONDON, February 26.
AMSTERDAM.—In the Reichstag the Socialists protested against the calling up of strikers for the army and complained that soldiers were insulted, beaten, killed and refused furlough with the result that desertions were increasing.

General Scheuch, Chief of the War Board, admitted that agitators had been called up.

Why Ukraine Got Cholera.

LONDON, February 26.
The Vienna correspondent of the "Frankfurter Zeitung" explains that Count Czernin's resolve to cede Cholm to Ukraine was due to anxiety to conclude peace and thereby keep the Austrian spirits up and score off M. Trotsky. These considerations even outweighed the certainty of alienating Polish support.

Austria and Germany.

Austrian Anti-German Speeches.

LONDON, February 26.
The "Stuttgarter Tageblatt", commenting on the Anti-German speeches made in the Austrian Parliament, recalls the terrible suffering of German soldiers in defence of Austria, and says that such speeches severely try the sympathy of the German nation for the Austro-German alliance.

Turks Re-occupying Armenia.

LONDON, February 26.
The Turks are rapidly re-occupying Armenia. Following their entry into the important centre of Erzinjan, they have now occupied Platana, only eight miles from Trabizond.

America

German-Born Officer Dismissed.

LONDON, February 26.
NEW YORK.—The German born, Captain Henkes has been dismissed from the army and sentenced to twenty-five years hard labour for resigning on the ground that he could not fight his kinsmen.

Active German Propagandist.

WASHINGTON.—Private papers seized revealed that, Captain Henkes has been corresponding with Count Bernstorff, had contributed to German, Austrian, and Turkish funds and was an active propagandist.

New Foundland Steamer Wrecked.

Many Lives Lost.

LONDON, February 26.
ST. JOHNS (NEWFOUNDLAND).—The steamer "Florizel" St. Johns for New York has been wrecked in a blizzard near Cape Race. There was 156 persons on board of whom eighty were passengers including a score of businessmen of St. Johns. Passengers and crew all perished. The "Florizel" was pounded to pieces by heavy seas.

Later Information.

ST. JOHNS.—Lloyds state that people are still on board the "Florizel"; only the fore-castle is above water; a rocket line was got aboard after dark but there was no response. The sea is moderating and it is expected that help will soon be rendered.

TELEGRAMS.

LONDON, February 26.

LATER.—ST. JOHNS.—There were 146 persons on board the "Florizel", of whom 14 have been rescued, including Captain, Mate, twenty five of the crew and seventeen passengers. The Manager of the Line, his child and nurse perished and only two out of fourteen women survived.

LONDON, February 26.

NEW YORK.—Revolutionary outbreaks in Costa Rica, engineered by Pro-Germans have been promptly suppressed.

LAHORE, February 26.

LONDON, February 25th.—M. Hoover in a public statement says that American deliveries of food to the allies are below the agreed programme. 45,000,000 bushels of cereals besides meat. The next 60 days will be the most critical period. ("C. & M. Gazette Cable.")

Great Britain

Secretary of State for War.

Given Powers of the Chief of Staff.

LONDON, February 26.

In the House of Commons Mr. Macpherson announced that an order in Council was being issued restoring to the Army Council and Secretary of State the powers and duties transferred to the Chief of the General Staff by an order in Council of January 1916.

British Prisoners in Germany.

Sent to Holland for Internment.

LONDON, February 26.

A telegram from Rotterdam states that a further batch of released British prisoners, all Mons heroes, have arrived at Scheveningen for internment in Holland. Their train was detained at Cologne for three hours, apparently owing to military transports going westwards.

British Man-Power.

Need Never been Greater.

LONDON, February 26.

Speaking in London Sir Auckland Geddes said there was no clear end of the war in sight. The need for man-power had never been greater. The whole man-power question had been profoundly modified by the defection of Russia and the very severe blizzard in America. The defection of Russia had enabled Germany to establish an approximate equality of strength on the western front. Thus the Allies could at present obtain no decisive advantage there and until the American forces arrived, we must see that our army was kept up to the necessary strength. The blizzard in America had greatly delayed the arrival of raw materials for munition works. So for the next few weeks few munition workers would be needed and numbers of eligible munition workers, who had not yet served should be put into the army.

Britain and Persia.

Persian Independence Safeguarded.

LONDON, February 26.

Lord Lamington presiding at a meeting of the Persia Society said:—The British Government had been doing most faithfully everything possible to leave Persia untouched. The German started a very dangerous propaganda in Persia not merely to our interests there, but to our rule in India. The Persia Society welcomed the British declaration to preserve Persia's neutrality and restore her complete independence. The Persian Minister referred to the long existing friendship and sympathy between Britain and Persia, which required a little stimulating. It was hoped shortly to establish a branch of the Culture Society in Persia as well as in London.

Ministry of Reconstruction.

Advisory Council Appointed.

LONDON, February 26.

The Minister of Reconstruction has appointed an Advisory Council to assist him with the varied proposals submitted to the department. It will consist at present, of thirty-seven members including Sir Babington Smith, Sir Tootal Broadhurst, Mr. Mackinder M.P., Members of the Finance, Transport and Common Services section and also of the Production and Commercial Organization section. Sir Babington Smith will be Chairman and Sir Alfred a member of the former section.

Sir H. Rowlinson Arrives.

LONDON, February 26.

PARIS.—General Sir Henry Rowlinson, successor to General Sir Henry Wilson, has arrived at Versailles.

Earl Brassey.

LONDON, February 26.—The death of Earl Brassey is announced.

LONDON, February 26.

The death is announced of Commander A. Houghton, formerly of the British India Steam Navigation Company.

General

Japan and Russia.

Japanese Minister on Russo-German Peace.

LONDON, February 26.

TOKYO.—The Japanese Ambassador, Uchida and staff left Petrograd yesterday. Speaking in the Diet, the Minister for Foreign Affairs said:—Should the Russo-German peace be actually concluded, it goes without saying that most decided and adequate

steps will be taken to meet the occasion. The withdrawal of Uchida is due to unsettled conditions prevailing in Petrograd and does not mean a rupture. With regard to the question of Russia's separate peace, fullest understanding exists with Great Britain, America and the other Allies.

Effect of Russian Situation.

LONDON, February 26.

OSAKA.—Keen apprehension exists regarding the Russian situation and stocks and yarns have slumped. The "Mainichi Shimbun" states that the Allied Diplomatic Mission will soon leave Petrograd.

Russia and Sweden.

Evacuation of Aaland Islands.

LONDON, February 26.

STOCKHOLM.—An agreement has been reached regarding the evacuation of the Aaland Islands by Russian and Finnish Troops. A Swedish force has gone to the Aaland Islands to maintain order.

Greek Armies to be Further Called Up.

LAHORE, February 26.

LONDON, February 25th.—The Athens correspondent of the "Times" says:—Another five army classes have been called up. Trials and executions of mutineers at Lamin continue and further 150 reactionaries have left for internment in Crete. The Chamber will reassemble on the 28th February. ("C. and M. G. Cable.")

Spanish Ship Sunk.

Rupture of Diplomatic Relations Suggested.

LONDON, February 26.

MADRID.—The Press is very angry at the new sinking of the Spanish steamer, "Mar-Casepio" and suggests the withdrawal of protection of German interests and even advocates rupture of diplomatic relations.

Canada's Part in War.

Loyal Canadian University.

LONDON, February 26.

MONTREAL.—The Carnegie Corporation has presented the McGill University with a million dollars in recognition of the institutions' devoted service and sacrifice towards Canada's part in the war. The letter accompanying the notification refers to the award as an expression of appreciation and sympathy for the people of Canada on the part of their Allies south of the Border.

LONDON, February 26.

OTTAWA.—Voting of Canadian soldiers in France, Canada and United States adds eight members to the Unionist party in Parliament.

The voting of Canadian soldiers in Britain has not yet been announced.

LONDON, February 26.

A telegram from Sydney says that Mr. Cook will accompany Mr. Hughes to the Imperial Conference in England.

Western Front

Enemy Aerodromes Bombed.

LONDON, February 26.

F. M. Sir Douglas Haig's communique to-night says:—As the result of an unsuccessful raid by the enemy at Broodwinde, we took fifteen prisoners including an officer and killed several raiders. We repulsed raids against two of our posts on the Ypres Comines Canal. We had no casualties. Hostile artillery has been active particularly on the Souchez river and southeast of Armentieres. We bombed, on Saturday night, three aerodromes in the Lys Valley. All our machines returned.

Aircraft Activity.

LONDON, February 26.

In last night's communique F. M. Sir Douglas Haig said:—We drove off raiders near St. Quentin and Paschendale. We took a few prisoners. On the northern front enemy artillery was active at Combrai and in the Scarpe Valley, Armentieres and Ypres. In spite of bad weather our aeroplanes carried out reconnaissance and bombed various targets, two of our machines are missing. Our night flying machines dropped over two hundred bombs on aerodromes at Courtrai West and Courtrai and billets at St. Quentin. All returned.

American Patrol Success.

Lively Artillery Bombardment.

LONDON, February 26.

Reuter's correspondent with the American army in France telegraphing on Sunday says:—An American patrol in the Chemin-des-dames sector in conjunction with a French patrol, under French command penetrated the German lines on Saturday morning a few hundred yards and captured two officers, twenty men and one machine gun. There has been lively artillery bombardment in the American sector northwest of Tour, for several days and the enemy has strengthened his artillery there.

Lively Artillery Duel.

LONDON, February 26.

This afternoon's French communique says, the artillery duel continued to be very lively in the region of Tahure Champagne, and the sectors north and south of Reims in Upper Alsace.

Germans May Attack at Cambrai.

LAHORE, February 26.

LONDON, February 25th.—The Military correspondent of the Journal anticipates that the Germans will attack

in the Cambrai region. Owing to comparative freshness of train facilities for manoeuvring, the state of instability in which the front was left after the battle has not clearly and properly terminated. ("C. and M. G. cable.")

LONDON, February 26.

A Wireless German official communique says:—We have occupied Parnau where an Estonian Battalion placed itself under the German command. We have occupied Dorpat and captured three thousand prisoners and hundreds of automobiles. We have reached Jitomir.

Palestine Front

The Operations Described.

Importance of Turkish Defeat.

LONDON, February 26.

Reuter's correspondent with the British army in Palestine wiring on February 22nd says: The lull in the operations since the New Year due to cold and wet weather and the necessity of strengthening our lengthened lines of communication has now been broken by a fresh offensive, which has been completely successful, yielding important strategic results. The fighting after Christmas left our troops in possession of important heights east of Jerusalem, dominating the road to Jericho. The Turks had still some forces west of Jericho, and if they had been sufficiently strong and energetic, they might have worked round between Beth-lehem and the Dead Sea and even menaced the road to Hebron. Most of the region between Jerusalem and Jericho is barren, broken and very hilly till within seven miles of the Jordan, where there is apparently level surface, which however is furrowed with innumerable steep and narrow gorges. The Turks held a line along the crests, six miles east of Jerusalem on either side of the road. Their defences consisted mostly of stone breastworks with occasionally shallow trenches plentifully supplied with machineguns. It was decided to drive the Turks beyond the Jordan, in order to make our right flank absolutely secure. The first British movement on the 14th instant, encountered no serious opposition and the line was advanced about a hundred yards. On the morning of the 19th Welsh troops and Londoners attacked along a broad front respectively north and south of the Jericho road, while the Australian Light Horse made a wide turning movement from the south. The enemy hotly contested our advance clinging tenaciously to his positions. The British notwithstanding the difficult ground and bad weather, swept forward and carried the whole of the objectives. The advance was resumed on the 20th, and the British, fighting with irresistible valour dislodged the enemy from a series of crests amid drenching rain, and by the end of the day had advanced six thousand yards on a ten mile front. Cavalry had a particularly difficult task, and could only move in single file in some places. The enemy yesterday evacuated Jericho which we entered to-day. The Turkish defeat not merely secures access to the Jordan and the Dead Sea but valuably assists the operations of the King of the Hedjaz, who is advancing northwards.

British Position Defined.

LONDON, February 26.

Reuter is authoritatively informed that much importance is attached to the British occupation of the banks of the Jordan. It will greatly help in establishing touch with the Arabs, thereby much encouraging these allies who have fought a long tough fight against overwhelming numbers. General Allenby's position is now well defined. His right flank rests on the Dead Sea and the left on the Mediterranean, hence a frontal attack alone is possible for the enemy. We control the Dead Sea and have access to the rich country on the eastern side, and menace the railway to Damascus. Ahead we have easier country and better roads.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

Bill before Select Committee.

DELHI, February 26.

There will be one more meeting of the Select Committee on the Indian Income Tax Amendment Bill before the report is presented to the Council by Sir William Meyer. It is likely that the report will be ready for presentation in Council on the 5th March.

The Select Committee on the Usuary Bill will sit on the 4th March. After presentation of the Budget on the 1st March the Council will proceed to discuss in committee stages on the 8th, 9th and 12th March and the Budget will be finally presented on the 22nd, after which the Council will adjourn "sine die". It has been decided that after the 5th March additional meetings of the Council will be held on the 13th, 18th and 19th March for consideration of business not connected with Budget.

Burma

RANGOON, February 26.

Work in connection with the last portion of the railway from Federated Malay States to Siam is nearing completion and there is likelihood of through passenger traffic commencing on the 1st April.

TRIVANDRUM, February 26.

At the Sri Mulam Popular Assembly to-day further representations on education continued and concluded. The British Resident was present at the assembly. The preservation of the genius of Tamil language and improvement of female education were suggested. The next subject was on religious and charitable institutions. Separation of devasam and revenue department was urged upon and a strong protest was made against the continuance of state charities. Some members spoke on the need for administrative reforms in various branches. The assembly adjourned at 6 p.m. the evening for to-morrow.

కోయజాతులు.

సెట్టిమెంటు పద్ధతి

గోదావరీపండులమునందలి పోలవరము భాగమునందు కోయజాతుల డిప్యూటీ సెట్టిమెంటు వారు వాసముచేయుచు, కన ప్రాంతమునందు తమ కనుకూలయోగ్యమైన ప్రదేశమునందలి వృక్షతలిని భేదించుకొని వ్యవసాయముచేసి మొన్న మొన్నటి వరకును నాగరకజీవన సాంప్రదాయముల నెరుగక ప్రాకృతులవలె కాలక్షేపము చేయుచుండిరి. వారియందు విద్యాప్రతిపత్తిలేదు. వారికి నిరసావాసమును లేకుండెను. వారు తమ చంచల ప్రవృత్తినిబట్టి యొక్కొక్కటి తమగ్రామములను త్యజించి, మరయొక ప్రాంతమునందు సేవ్యమును ప్రారంభించుచుండిరి. వారి ప్రవృత్తినిబట్టి ఒక్కొక్కప్పుడు గ్రామములు జనసంక్లిష్టములుగను, ఒకానొకప్పుడు విజయము లగుచుండెను. కనుకను దారులయొద్దనుండి వారు భూములను కవులుకుపుచ్చుకొని సేవ్యముచేయుట పూర్వము ప్రచారమునందుండుటచే వారియందలి చంచలస్థితికి దోహదప్రదమై యుండెనే గాని వారి కభివృద్ధి దాయకము గాకుండెను. వారియందు దృఢముగ నిబిడికృతమైయున్న సుమిష్టిజీవనలక్షణము కోయల సంతృప్త్యమునకు సాహాయ్యకారి యగుచు వారిజీవనమునందు వికల్పమేర్పడకుండ కాపాడుచు వచ్చుచున్నది. వారియందు స్థిరత్వ మేర్పడి తమమాన్యములను ప్రవృత్తినిసంపించి త్యజింపకుండ వారికి తమవ్యవసాయ వృత్తియందు స్థిరప్రాప్త్యాహము కలిగించుట యవసరమైనది.

ఆయుర్దేశము నెరవేరుటకు పాలకులు సంగత్పించిరి. వారి గ్రామములకు సెట్టిమెంటు సర్వరచి వారు కమితము దారులకిచ్చుకొని శిస్తునందు న్యూనాధిక్యములు లేక సరిసమానముగ సేర్వరచుటత్యవసరమై పోలవరము దేవిజనునందలి 42 గ్రామములందు పాలకులు సెట్టిమెంటును 1913-వ సంవత్సరమునందు ప్రారంభించిరి. తత్సందర్భమునందు పోలవరము దేవిజనులు ఆసీసరును, గోదావరిజిల్లా కలెక్టరును తెలిపిన యంశములను పురస్కరించుకొని రివిన్యూబోర్డువారు తమ యభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారికి నివేదింప వారు తమ భావముల నిష్పన్ను ప్రకటించియుండిరి. విషయ పరిశీలనార్థమై మాడువ తల్వరములు సెట్టిమెంటు జరిగియుండెను. తత్సందర్భము జయప్రదమైనదని పాలకాధికారుల యభిప్రాయము. గోదావరీ మండలమునందు తిరిగి సెట్టిమెంటు జరుగువరకును ప్రస్తుతిము యేర్పరచిన విధానము ప్రచారమునందుండవలయు నని పాలకులు తీర్మానించిరి. ఏజన్సీప్రాంతముల స్థితిగతులను బట్టి రైతువారి సెట్టిమెంటు పద్ధతిక వర్తించు సామ్యా సిద్ధాంతములకు ప్రస్తుతపు యేర్పాటులు కొన్ని సందర్భములందు భిన్నముగ నున్నవి. కోయలఆచారవ్యవహారములు కూడ ఆభిన్నస్థితికి తోడ్పడినవి. కాలక్రమమున కోయలకును రైతువారి సెట్టిమెంటు పద్ధతినీ వర్తింప జేయుటకు పాలకులు సంగత్పించియుండి రనుటకు సందియములేదు. కోయవాండ్లు రాజమహేంద్రవరమున కనతివారమునందే వాసము చేయుచున్నను వారికను ప్రాకృత దుర్గమనందే బహిష్కరము కాలేదు. వారు జ్ఞానంతులై జీవితమాధుర్యమును చవిచూచి యుండలేదు. జీవితస్థానమునకు మానవులందు కలుగవలసిన సంస్కార, సంపర్కములు కోయవాండ్లయందును కలిగిన గాని ప్రభుత్వమువారు తలసెట్టిన కార్యము నెరవేరుననుటకు వీలులేదు. మానవుల ప్రవృత్తియందలి న్యూనాధిక్యములను సరించి వారిమంచి చెడ్డలంజనను నంశము కోయలకును వర్తించును. కోయలు తమమాన్యములను అన్యాయము చేయుటకు కల్పింపబడుచున్నను సెట్టిమెంటు ముఖ్యోద్దేశమై యున్నది. పాలకులీయుద్దేశముతో భూములభక్తము వలన రైతుకు కలుగవలసిన అధికారమును కోయవాండ్లకు సంగ్రహించదని నిర్ణయించిరి. భూముల సారాసార నిర్ణయమునుబట్టి గాకను ఫలసాయమును బట్టి దంపభూములకు యొకరిమునకు రూపాయ మించకుండను, మెట్టభూములకు అర్ధరూపాయకు మించకుండను పన్నును విధించియుండిరి. ఇదివరలో సెట్టిమెంటు జరిగిన గ్రామములందు ప్రచారమునందుగల పన్నులపద్ధతికంటె ప్రస్తుతిము విమర్శనయందుగల గ్రామములందు పన్ను చాలతక్కువగ నున్నదనియు వ్యవసాయ దారుల కింజువలనను బోలెడులాభము మిగులుచున్నదనియు గోదావరీ మండలపు కలెక్టరు అభిప్రాయపడి, మెట్టభూముల పన్నును కొంచె మించుమించుగ సగానికి సగమును, దంపభూములకు రెట్టింపును వృద్ధిచేయవలయునని వారు సలహాజెప్పి

యుండిరి. కాని రివిన్యూబోర్డువారు రెండున కంగీకరించియుండక పోవుట సంతృప్తికరము. కోయవాండ్లకు భూముల భక్తాధికారముపోయి, పన్నులు వృద్ధియగుటమాత్ర మన్యాయముగ కనుపించకమానదు. మామూలు రైతులకున్న సదుపాయములు కోయలకు లేనప్పడు పన్ను లిచ్చుకొనుటయందుమాత్ర మతనిని వానితో సరిసమానము చేయబోవుట బాగుండదు. సర్వే జరిగిన 42 గ్రామములందును 35 గ్రామములు కోయవాండ్లవి; తక్కినవి తదితరజాతులవారివి. కోయేతర గ్రామములందు భూముల దరఖాస్తులకు వర్తించు నిబంధనలు ప్రచారమునందు గలవు. అక్కడిభూములను పాలకానుమతిలేనిదే ఆక్రమించు కొనువారిని శిక్షించుట కభ్యంతర ముండ నక్కర లేదని రివిన్యూబోర్డువారు నుడివిరి. కోయవాండ్లు ఆదవులందు తమకు తోచిన ప్రదేశమునందలి చెట్లను నరికి వ్యవసాయము చేసికొని భూసారము తగ్గుదలకువచ్చిన వెంటనే దానినికడలిచేసి మరయొక ప్రదేశమును వ్యవసాయయోగ్యముగ జేసికొనుటవాడుకగ నున్నది. ఆపద్ధతినీ మున్సిరులు కధికారుల పితవచనములు కోయవాండ్లయందు ఫలించియుండలేదు కావున, అదవులు కోయవాండ్ల స్వత్వముకాదను నంశమును వారు గ్రహించవలసిన తరుణ మానస్సమైవది కావునను, దానిని మాన్వించవలసినదని గోదావరీ మండలపు కలెక్టరు కోరిరి. ప్రభుత్వమువారి ముందుయొద్దే మిట్టయు యుండు నని వారి భావమునుబట్టి యూహించవచ్చును. "పోదు" వ్యవసాయమును గురించి ప్రస్తుతము విషయము విశేషముగ తెలియకపోవుటవలన తావత్పర్యంతము భూముల ఆక్రమణ నిబంధనలను కోయల గ్రామములందు వ్యాపింప చేయకూడదని రివిన్యూబోర్డువారు తెలిపిరి. కోయవాండ్లవివరకే కొంత భూమిని అన్యాయకాంతము చేసి యుండుటచే అది చెల్లదని నిర్ధారణ చేయవలసి వచ్చినది. కాని అన్యాయకాంతము యే టేటను జరుగుచు వచ్చినప్పుడు దీవిజనలు ఆసీస రెండుకు కనిపెట్టి నివారించి యుండలేదని రివిన్యూబోర్డువారు ప్రశ్నించిరి. అన్యాయకాంతము విషయమై కోయవాండ్లమిత్రులయందుండినదియు తెలిసికొనుటకు దీవిజనలు ఆసీసరు యత్నించి యుండినట్లును కనుపడలేదని వారు నిర్ధారముగ వ్రాసిరి. కోయవాండ్లకు మరకారము చేయుటకు పాలకులు సంగత్పించిరి. విద్యావ్యాప్తనము వలనను, సదయభావము చేతను కోయవాండ్లను సంస్కరించి వారికి పాలకుల సంగల్పమువలన పూర్వమైన ప్రజయోజనము కలుగునట్లు అధికారులు పనిచేయవలసి యుండును.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము.

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృద్ధి, కనుకట్టు సభకట్టు, పరకాయ ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ మనోవేగము, హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, క్రియాసాధనము, మంత్రకాత్రము, భూతైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారిచీట్ల పేకతిమాసాలు, విచిత్రనిద్రవిద్యలుగలవు. ఇంతే గాక మనుష్యునినాయముచేయుట, చీకటిలోచదువుట, నీళ్లపైన నడిచిపోవుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, మనుష్యును చిలుక యగుట, పెద్దపులిని చేసి మాపించుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, శరీరము లేని తలకాయచేత మాటలాడించుట, కండ్లకు గంతలు కట్టుకొని మాడకుండా వస్తువులపేర్లు చెప్పట, భూమిపయిన గజము యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిలుపుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యున్నతముగా మేజిక్ చేయగలరు డెబ్బు సంసానించుట కిది సులభమైన మార్గము. నెలకు మందలకొలది ద్రవ్యము ఆర్జించుకోగలరు. ఈ పెద్ద గ్రంథము అచ్చుపచ్చుమన్నది ఈ గ్రంథమును వి. పి. X 15 రూపాయలకు అమ్ముచును. ధరభాస్తు ధారులకు యీ గ్రంథమును రు. 4 ల కే ఇవ్వబడును. ధరభాస్తు దారు లనగా తమ ధరభాస్తుతోకూడ రు. 4 లను యీక్రింది సూచనమునకు తీక్షణమే నుడిచివార్చు చేసి తమ పేరును రిజిస్టరు చేయించుకోవలెను. (894-984) పి. ఆర్ జనార్దనం నాయుని, బింగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

సీతాన్వేషణము లేక లంకా దహనము.

అయిదంకముల నాటకము.

ముద్దులాల్లు! పద్యములు! క్రావ్యుడుగ పార్శ్వమెట్లు!! ఇయ్యది మృదుమధురకైలిని వ్రాయబడినది. జనసామాన్యమైన కెల్లరకు సుబోధకము. ప్రదర్శనానుకూలముగ నున్నది. భక్తిరసపూరితమైన చక్కని కథాటకాది వర్ణమెట్లులతో నిండియుండును. ఒకపర్యాయము చదివినను, ప్రదర్శించినను విడువరు. దీనినిగూర్చి నెలూరువా ప్రవృత్తులను బంధరు నోలిలు కాలేజి ప్రొఫెసరుగ శ్రీయ్యతముత్రరాజు నువ్వారావు ఎం. ఏ. గా రింగిని యభిప్రాయమును చదివిన ఈ నాటక రాజము యొక్క ప్రాశస్థ్యము చదువరులకే బోధపడును. పుస్తకము ఖరీదు రూ. 1-0-0. తపాలకూలీ నేలు. గ్రంథకర్త:— వసుమిత్రి యజ్ఞ నారాయణశాస్త్రి, భోజ్జిలిపేట, బంకరు. (980)

యుద్ధపటములు గల పుస్తకము ఇనాము. ప్రసిద్ధిజెందిన రాజనైద్య పండిత ఎమ్. కె. శేషచార్యులవారి సకలవిధ జ్వరములను సంహరించగల జ్వరమురారి అను మాత్రల సీసా 1 తెప్పించుకొనువారికి పై పుస్తకము ఇనాము. 12 మాత్రలు గల సీసా వెల 0-14-0. (416) ధర్మనైద్యశాల, 2/104 నారాయణ మొదలిపేట, మద్రాసు.

తెలుగు గ్రంథములు

నకలులు:— 1. అమృతశల్లి 1-4-0, 2. మంజువతి 0-10-0, 3. జగన్మోహిని 0-8-0, 4. ఇందిరానంధరము 0-8-0, 5. రంగరాజు 0-12-0, 6. కళావతి 0-12-0. జీవితచరిత్రములు:— 1. రామతీర్థస్వామి ఎం. ఏ. 0-8-0, 2. నివేదితసోదరి 0-8-0, 3. గోఖలే 0-8-0, 4. రాణదేవి 0-8-0, 5. చార్లెండ్లపద్మపు 0-8-0, 6. విదక జార్జి వక్రశర్మ 0-8-0. అన్ని తెలుగు గ్రంథములు ఒకేపర్యాయము కొనువారికి పోస్టుఖర్చులు మేమే భరించెదము. (982-409) ఎం. ఆర్. కృష్ణారావు అండుకో, నల్లూరు.

నోటీసు. (1075)

గోదావరిజిల్లా కాకినాడ తాలూకా ప్రస్తుతం ఉండూరు కాపురములు శ్రీ రాజా ఇనుగంటి వెంకటరాజగోపాలరావు సూర్యప్రకాశరావుగారి తా|| పెద్దాపురం తాలూకా రాగంపేట గ్రామం తా|| సామర్లకోట పెద్దాపురమునకు నధ్యక్షుడు ఉండుటకు అంటుమామిడి తోటయొక్క యీసంక త్నిరపు ఫలము ది 22, 23 మార్చి నెలలో పోట ప్రదేశమందు ఏలము పాడుచున్నాము. కాబట్టి వలయువారు సదరు ప్రదేశమునకు దయచేసి ఈగిగుర మరతులకు లోబడి పాడవచ్చును మరతుల వివరము.

- 1. సుమారు య 80 ల విస్తీర్ణముగల తోటలో ఉండు కున్న ఎన్నిక గల పలువిధములగు అంటుమామిళ్ళున్నా జీడిమామిళ్ళున్నా మాత్రమే (తక్కిన ఫలవృక్షములు గాక) 2. సుమారు రెండువేల అంటుమామిళ్ళున్న ఒకవెయ్యి జీడి మామిళ్ళున్న. 3. పాడవలచినవారు రెండుమందలరూపాయిలు ధరావతు ఇచ్చి పాడవలెను. 4. పాట ఖాయపరచుకున్న వారు ముచ్చిలికాతోపాటు సగముసామ్య ఇచ్చి వేయవలెను. 5. తక్కిన సగము సామ్యున్నా చెట్ల కాలులు కోయటకు పూర్వమందు చెల్లించవలెను. 6. పాట కాలకుండు ధరావతు ఇచ్చిన వారిలో ఖాయపరచుకొనిన వారి సామ్యుత్పత్తి తక్కిన వారి సామ్యు వాపసుచేయబడును. 7. తమ సంజాయిషీ యింకా కావలసినవారు యీ గిగుర వ్రాయబడిన వారికి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును. కె. రామచంద్రరావు గారు, ఉండూరు హుజూరు సిరస్తాదారు. ఆఫ్ గొల్లగోలు ఎట్టేలు, గోదావరి. 9-2-18 కావ్యంతు: సామల్ కోట.

నార్తరకసర్కార్లు లైఫ్ ఎమ్మ్యారన్సు కంపెని లిమిటెడ్ (లిక్విడేషన్లో నున్నది) నోటీసు. (1087)

జీవితభీమా పోలీస్కోర్పొర్లున్నా, వివాహసహాయ భీమా పోలీస్కోర్పొర్లున్నా తమ తమ క్లెయిమ్ కాగితములను 1918 వ సంవత్సరం మార్చి నెల 18 వ తేదీ లోగా యీ క్రింద సంతకము చేసినవారి పేర పంపుకోవలెను. ఈ క్రిందవ్రాసిన భోగట్టాయను, కాగితములును పూర్తిగా పంపని యెడల క్లెయిమ్లు జాపితాలో నమూదు చేసికొనుటదవు.

- 1. పోలీస్దానని పేరు, 2 పోలీస్ నెంబరు, క్లాసు, (జీవితభీమా, లేక వివాహభీమా, టేబిలు నెంబరు) 3. ఆఖరున చెల్లించిన ప్రీమియము తాలూకు రసీదు, 4. జీవితభీమా లేక వివాహభీమా ఒరిజినల్ పోలీస్, 5. ప్రీమియములు యెవరివద్ద చెల్లింపబడినో ఆ యేజంటు పేరు, ప్రస్తుతిపు రియనామా, 6. ఇదివరకే క్లెయిమ్ల కాగితములు దాఖలుచేయబడిన యెడల, యెవరివద్ద దాఖలుచేయబడినదియును, అందుకు గాను ఇయ్య బడిన రసీదును పంపవలెను. ఒక్కొక్క పోలీస్ క్లెయిమ్కు ప్రత్యేకముగా భోగట్టా వ్రాయవలయునే గాని, ఒక్క కాగితములో ఒకటికంటె అధికము పోలీస్లభోగట్టా వ్రాయకూడదు. ఏజంటును, ఇతర క్రెడిటర్లును కూడా తమ హక్కులను వైని వ్రాయబడిన తేదీలోగా, వపుపర్చు మున్నగు రుజువుతో, దరఖాస్తుచేసికొనవలెను. వైతేజ్జిక పిక్చుట దాఖలు కావడిన క్లెయిమ్లు అంగీకరింపబడవు.

12 Dalhousie Square) M. K. Dandeker, Calcutta.) Incorporated Accountant Liquidator.

సుందరము! స్వదేశీయము!! ఉపయోగము!!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

ఫిబ్రవరి 28 తేదీలోపు అమృతాంజనము డిపోజిట్ రూ.5 ల నుంచును నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చునో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాశంగము గలగవంతుటకు త్వరపడట యుక్తము.

తామరతైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0

గజ్జికీతైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0

మోహినీతైలము

సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధావధము

చక్కని డబ్బీలో తెల రూ. 0-8-0 ; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది

అమృతాంజనం డిపో,

109, ప్రేడిరోడ్డు, బొంబాయి.

6, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

వాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సామంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా

అపరీక్షిత రక్తమువలన జనించు బాధ్యముల కిరీటుచుంటి మందు. కడుపులను, మచ్చలను, గండములను, క్షుణ్ణ, ప్రారణిశ్యులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి కీర్తనలమైన రక్తశుభ్రకారిణి

(28)

అశుభావస్థలన్నిటి నుంచి మిచ్చుట నిష్కలయము, సహజమైనను మధ్యస్థమైన అన్ని విధములైన దోషములను తొలగిస్తును. కిరీటుగండలి పొడవైనదోషములను, మలబద్ధకమును శాశ్వతసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. శరీరాంగ్యమును గలగవంతుటను. 10 రోజులవర మందుటకు 4 డ్రామ్సు బుడ్డీలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తెటరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనస్వాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2. BOMBAY.

విక బాషాలివి ప్రశంస

ఇది శిశువులకు అపూర్వము విరచితము.

తెల 0-4-0 బొక్కుడ అధికము.

అంధ్ర వర్షకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయశుల కట్టకంపి రామలింగారెడ్డి గారిచే

ప్రారంభించినది. తెల 0-4-0 బొక్కుడ ప్రత్యేకము.

అంధ్రవర్షకళాశాల, 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మీ బాయిలరు

విశేషకాలము వనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కామోజిషన్"ను యుపయోగించవలయును. దాని నుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రువ్వుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఉపమునున్న గొట్టములనున్న త్రువ్వు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామోజిషన్ యుపయోగించినచో సంచత్పరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండు ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యేజెంట్ల కే వ్రాయవలయును

5 గాలనులుగల రము 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండ్ ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

389

మదరాసు

(వై కామోజిషన్ గోరువప్పుడు ఈ పత్రిక చేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

లోక

గర్భాశయ రోగనివారక:— శ్రీలక్ష్మ గలుగు ఋతుశూల బసాప్తి కాకుండుట, అకాలబసాప్తి, మైలబాస్తి గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంతాపహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, ఆరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీమర్మ వ్యాధులను మందువును.

వెద్దబుడ్డీ రు 8-0-0.

చిన్నది రు. 1-10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి ప్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేనావ్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సక్తువ, కడుపులో మంట మొదలగువ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు లేజున్నును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డీ రు 8-0-0.

చిన్నది రు 1-10-0.

అరక

జ్వర నివారిణి బుడ్డీ 1-కి రూ. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, 166 9, బందరువీధి, మద్రాసు.

ప్రాంచి:—సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.

301 పాల్వపు వేంకటాచల 594

వండితులవారి సిద్ధావధములు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ ఫెలో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ, గ్రాజుయేట్. ఎస్. కె. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కన్సల్టింగ్ కెమిస్ట్రీ ఎగియర్ షేఫ్. నం. 2. బొంబై, పిరు వ్రాసివది. తమ "లోకామయవార కస్తూరి మాత్ర"లను, ఉపయోగించుటవలన, క్యాన్సర్స్, క్యాన్సర్స్, అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కనొప్పి, కడుపునొప్పి, అపాకజ్వరము, పిత్తసంబంధరోగము, బిడ్డల యముకవాతముల న్నియు, గుణచయ్యెను, తమవద్దకు ప్రతిదినము వచ్చురోగులకు, నీకస్తూరి మాత్రలనై, స్వచ్ఛత వైద్యులు ముఖ్యముగా నీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి-ఎన్-అచ్యుతరావ్, సీనియర్ సర్జన్, సాన్సిటరీ కమిషనర్, మైసూరు గవర్న మెంట్; పిరు వ్రాసి వది. "లోకామయవార కస్తూరి మాత్ర"లను నే నుపయోగించి యున్నాను.

వండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అశోకత్పత్తమును, గుణములను ఈమాత్రము గలిగి యున్న వని నేనుచెప్పట కానందభరితుడనగుచున్నాను.

వైద్యులలో ననేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగకరములగు కర్నాటక మూలికలనుండియే యావధములను తయారు చేయుచుండును.

రిజిస్టరైన యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసా యందును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుచితపత్రము, ప్రతిసీసాలో గూడ యుండును. 260 మాత్రమున్న సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.

6 సీసాల బొకసారి తెప్పించుకొని

టపాల ఖర్చుతోచేరి రూ 1-8-0

12 సీసాల బొకసారి కొనిన 2-12-0

25 సీసాల బొకసారి కొనిన 5-0-0

సమస్త రోగములకు మూల్య ఆయుర్వే

దిక్ష సిద్ధావధములు పొరకును.

వినియోగము:—శ్రీ సీతారాము వైద్యశాల, మైసూరు.

